

Ytterligere avsløringer av «gode» nordmenn i vente

Pressemann i Terbovens stab sitter inne med sensasjonelle opplysninger

HAN HAR FORELØPIG NEKTET Å UTTALE SEG

Tyske akademikere har satt i gang innsamling av historisk materiale om siste krig

Privat til «8. Mai» fra Hamburg.

Etter hva Deres korrespondent har fått opplyst i henværende akademiske kretser, er det satt i gang et forberedende arbeide i Vest-Tyskland for innsamling av et nøyaktig materiale angående den annen verdenskrig for å fastslå av hensyn til fremtidens historieforskning hvordan de forskjellige viktige begivenheter utviklet seg, hvordan man reagerte i de land som etterhvert ble okkupert av tyske tropper såvel mens begivenhetene sto på som etter den tyske kapitulasjon.

En tysk vitenskapsmann, som måtte tilbringe flere år i Himmlers konsentrasjonsleire, skal etter forlydende ha tatt på seg den store oppgave å koordinere hele det veldige innsamlingsarbeide som må foregå forut for den vitenskapelige bearbeiding av kildemateriale og vitneutsegn.

Vedkommende vitenskapsmann ønsker foreløpig ikke sitt navn kjent, da dette vitenskapelige arbeide på en kelt hold er blitt misforstått og oppfattet som et «nytt forsøk på å svekke det tyske ansvar for Europas ulykker». Så lenge Vest-Tyskland ikke har gjenvunnet sin suverenitet, kan arbeidet bare støte på unødige vanskeligheter og ført til forholdsregler fra forskjellige sider av en art som bare vil kunne vanskeliggjøre granskningen.

En av den nevnte vitenskapsmanns medarbeidere forteller til Deres korrespondent at man under det forberedende arbeide er kommet over overraskende hindringer, som neppe vil bli minsket hvis man allerede på det nåværende tidspunkt legger fram hele arbeidsplanen. Som et eksempel anføres at man har søtt på tilfeller hvor tyske embetsmenn som var stasjonært i tysk-okuperte land under den annen verdenskrig.

— Fortsettes side 5 —

DEN TYSKE PRESSEMANN HAR HATT BESØK

Av kjente norske personligheter

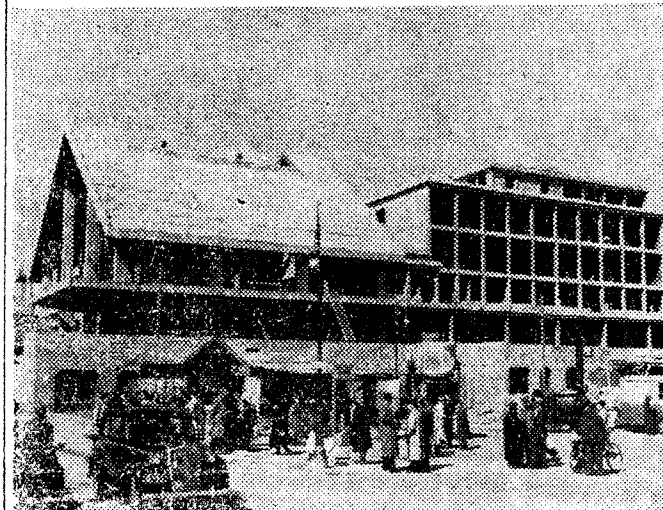
Opplysningene angående samarbeidet mellom tyske embetsmenn og norske okupasjonsforbaurer oss ikke. Navnet på den tyske pressemann som omtales i telegrammet fra Hamburg er kjent, likeledes kjenner en til at denne pressemann etter krigen har hatt besøk i Frankfurt av kjente norske personligheter.

Russiske metoder i USA?

Den krypende ydmykheten som skuespillere og andre filmfolk i Amerika legger for dagen under forhørene i den sakalte «uamerikanske komiteen» for å bevise at de ikke er kommunister virker motbydelig på Stavanger Aftenblad (V), som opprør av den terror det aner bak referatene. Blant dem som sist har ydmyket seg, er vinneren av Oscarprisen for 1950, Jose Ferrer, som forklarer at det var ren toskeskap og skjodesløshet som var grunnen til at han hadde lånt sitt navn til så mange kommunistappeller og stemt på en kommunist i New York. Han erklærer seg nå også mot sjølstyrer for sitt hjemland, Puerto Rico:

Alt dette kan ikke en mann som Jose Ferrer mene, skriver bladet. Og dermed ser vi i det demokratiske Amerika en forferdelig parallell til de forhold som vi kjenner fra Sovjet, hvor de anklagede under prosessene tilstår gjerninger som de ikke har begått og som alle i retten endog vet at de ikke har begått. Med den som står foran dommeren har vi en vemodig eller kanskje heller en rasende, protesterende sympati. Overfor syste-

Staten og kommunene bruker enorme mengder byggemateriell og millionbeløp til overflødige bygg

KRISTIANSUNDS RADHUS BEGYNNER Å TA FORM. Endel små menn forsøker ved dette «verk» å skape seg et navn på bekostning av mange husløse.

INGEN STEDER ER BOLIGPROBLEMET mere tilspisset og omfattende enn i de brennte byer, og ingen steder blir A-partiets boligpolitikk bedre anskueliggjort ved eksakte eksempler. ... For å ta et av de mest nærliggende, er det nok å nevne den byggevirk somhet som staten og Kristiansunds kommune nå driver. Vi betenker oss ikke på å karakterisere denne virksomhet for ansvarsløs, og særlig i en by med tusener av husløse.

Midt i et bybilde

preget av stilaser, brakker, bunkers og ruinbrokker, reiser stat og kommune 2 millionpalasser: Norges Banks bygning og byens Rådhus, — som nesten hoverende hever sine materialmasser over restriksjonenes, reguleringens og pengeknapphetens grå hverdag. Det er regjeringspartiet som på denne måten manifesterer sin instilling til samfunnets største sosialproblem. Med full rett spør en hva praktbyggene har kostet av penger, materialer og arbeidskraft. Og en spør med like stor grunn om nødvendigheten.

Den gamle bankbygningen

ble rammet av krigsherjingene i 1940. Men de massive veggene i tung, hoggen stein, stod praktisk talt uskadd igjen etter brannen. Likevel ble de med hard hånd rassert da statens byggeprogram forelå. Arkitektene skulle ha fritt spillerom. Og på den gamle banktomten sto det nye finansstempet i været på sin 430 kv.m.s grunnflate og i 3 etasjers høyde, skinende i slepen, svart marmor og med

De husløses interesser blir av makthaverne bare ivaretatt på papiret og i propagandaen

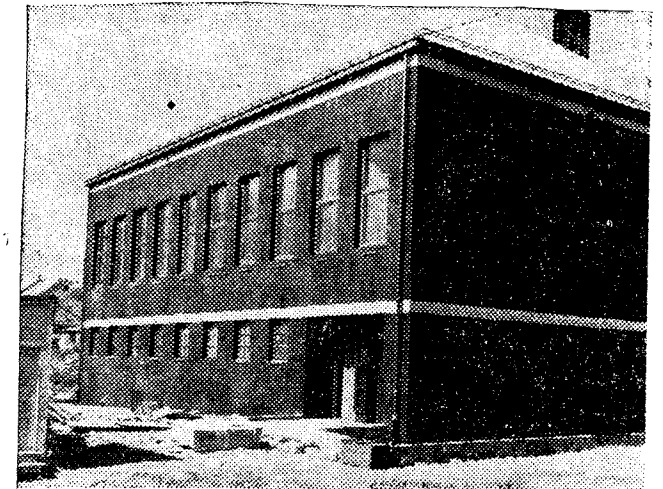
To eksempler som viser A-partiets sosiale ansvarsfølelse omsatt fra program til praksis

Norges Banks millionbygg i Kr.sund forbauset Brofoss

Det fortelles at statsråd Brofoss

i sin tid besøkte Kristiansund, ble meget interessert og imponert da han fikk se det store byggetiltaket på bankplassen. «Hva er det for en bygning?» spurte han. Det fortelles videre at statsråden ble meget overrasket da han hørte at det var Norges Banks bygning som var under oppføring, og at han ikke la skjul på sin forbauselse over at disse byggeplanene hadde latt seg trumfe igjennom uten

Forts. på side 5.

I SVART MARMOR MED KOPPERTEKKET TAK — er Norges Banks bygning i Kristiansund et karakteristisk monument over tiden og de «løsslupne» menn som styrer i Norge.

Riksadvokat Aulie viser sitt sinnelag

Bli rasende over en høflig henvendelse fra «8. Mai»

Men hans henvisning til den beryktede stortingsmelding 64, viser at lagmann Solem har hatt forbindelse med Sikkerhetspolitiet

Riksadvokat Aulie.

at det har noen interesse å uttale meg mer enn jeg allerede har gjort i Stortingsmelding nr. 64/1950 om den bakvaskelse av lagmann Solem som enkelte tyske krigsforbrytere prøvde å sette igang da saken mot

Sikkerhetspolitiet

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie
Riksadvokat Aulie.

NR. 23 AV «8. MAI» offentliggjorde vi en erklæring fra herr Herbert Noot, angående lagmann Erik Solems forbindelse med en avdeling av Det tyske sikkerhetspolitiet i okkupasjonstiden.

Det falt oss naturlig å gjøre en brevlig henvendelse til Riksadvokaten i sakens anledning, samtidig som vi sendte ham et fotostat av originalen.

VI MENTE PÅ DENNE MÅTE å gi Riksadvokaten anledning til en saklig orientering for våre lesere. Det svar Riksadvokaten har gitt oss, er hverken fugl eller fisk. Det er bare et raseri-utbrudd, lite verdig en mann som skal være folkets tjener og dertil embetsmann. Imidlertid offentliggjør vi Riksadvokatens skriv som et eksempel på hva en av den nye tids embetsmenn — og dertil en av landets fremste kan finne på å skrive for offentliggjørelse.

Hans svar lyder:

Herr Arvid B. Arntzen,
«8. Mai»,

Kristiansund N.

De har sendt meg et brev om avdøde lagmann Erik Solem og har ikke unnsett Dem for å be om min uttalelse, samtidig som jeg ser at «8. Mai» har slått opp et nytt innlegg om lagmannen etter bladets vanlige oppskrift.

Jeg har funnet det ørkesløst etter hvert å beriktige det som finnes av uetterretteligheter i de løpende numre av dette organ, likesom jeg også har funnet det mindre betydningsfullt i betraktning av bladets åpenbare program, medarbeidernes fortid og artiklenes alminnelige nivå.

Av samme grunn finner jeg ikke

Danskene og Rostock-saken

Hvorfor er ikke utenriksminister Munchs sønn avhørt?

Det er for tiden stille om under søkelsene i den så meget omtalte Rostocksaken, hvor det påstås, at utenriksminister Munch i god tid før tyskernes innmarsj i Danmark hadde en konferanse med høye tyske embedsmenn om hvorledes okkupasjonen skulle ordnes. Denne konferanse skulle ha funnet sted i nærheten av Rostock.

Mange av de impliserte er døde, således både statsminister Stauning og utenriksminister Munch, og andre nekter hårdnakket at noen avtale har funnet sted. Den danske parlamentariske undersøkelseskomisjon synes heller ikke å ha kommet til noe resultat. Men da må det være tillatt å spørre: Hvorfor har man ennå ikke innhentet vitneutsagn om Rostockmøtet fra utenriksminister Munchs sønn? Det er nemlig grunn til å tro at denne sønn har avgitt uttalelser på annet hold om Rostockmøtet, men at disse fortsatt blir hemmeligholdt. S. U.

at det har noen interesse å uttale seg om. Her enn jeg allerede har gjort i Stortingsmelding nr. 64/1950 om den bakvaskelse av lagmann Solem som enkelte tyske krigsforbrytere prøvde å sette igang da sakene mot dem skulle opp for lagmannsrett, og som deres norske venner fortsatt tid om annen har forsøkt å blåse liv i.

RIKSADVOKATEMBETET
Andr. Aulie.

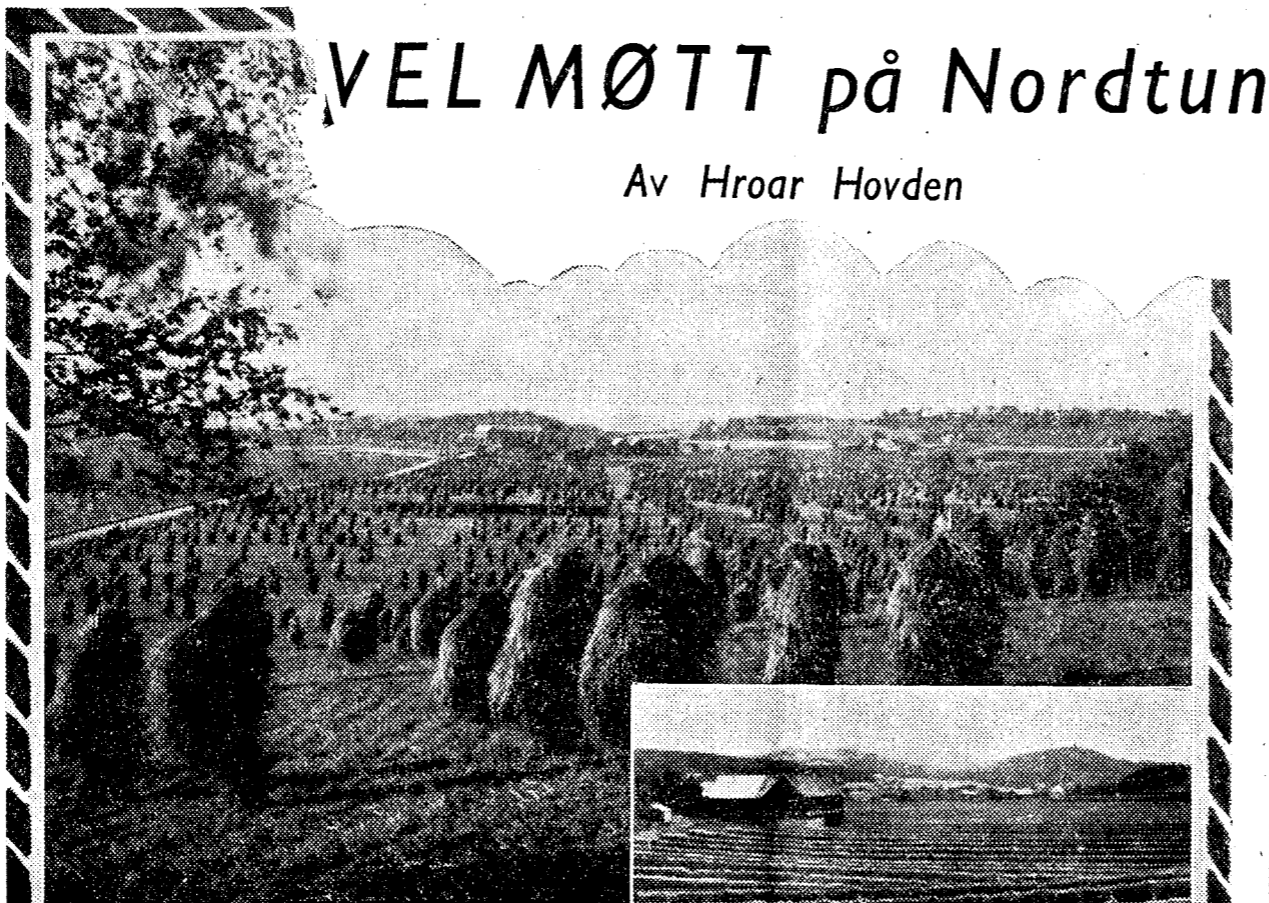
VI MENER FREMDELES at Riksadvokaten ikke bør bli sur og fornermet om det blir rettet spørsmål til ham. Hvis han ikke tåler spørsmål, bør han snarest se seg om etter annen beskjeftigelse — la seg omskole og ta hva som helst annet arbeid. — Fortsttes side 5 —

igjen etter brannen. Likevel ble de med hard hånd rassert da statens byggeprogram forelå. Arkitektene skulle ha fritt spillerom. Og på den gamle banktomten steg det nye finansstempet i været på sin 430 kvm.s grunnflate og i 3 etasjers høyde, skinende i slepen, svart marmor og med den svære takflaten dekket av kopperhud.

La oss lete fram et talleksempel. Det utvendige belegget av labradorplater, mer imponerende enn vakkert, har kostet 310 kroner pr. kvm., og på bygningens samlede veggflate representerer bare denne ekstravagansen et beløp på atskillig over 200,000 kr. Vi skal ikke forsøke å antyde noe

Det er forstemmende at vi skal være vitne til slikt i det største og sterkeste land innenfor den demokratiske verden — det land som er forsvarets hjørnestein.

Nei, man bekjemper ikke synd bare med kanoner. Man bekjemper den heller ikke med synd. En ting skulle vi alle holde oss for øye, når vi vil forsvare demokratiet. Vi må holde mennesket selv i ære og respekt. Vi må ikke trø på individet og trykke dets sjel i støvet.

VEL MØTT på Nordtun

Av Hroar Hovden

HER STAR DET TETT, men så er det en arbeidsmann som har dyrket jorden. Fra myr er det blitt åker, hundrevis av mål. Før okkupasjonen ble dyrkningsmannen hedret med medalje — etterat freden brøt løs, fikk han gratis opphold i Innherad fangeleir.

HESJE PÅ HESJE i hundrevis med tungt og saftig høy der, hvor det før var myr. Det er på denne måte landet bygges og trygges. Både i nord og sør har man fått en håndrekning fra Innherad og ikke minst fra Frøl, hvor NS-folkene er foregangsmenn. De fikk et avbrekk i 1945—46, da de ferierte i fangeleiren, men nå driver de som aldri før. De lar seg ikke knekte.

NETTOPP NA I DEN FRODIGSTE OG LYSESTE MIDT-SOMMERTID — «når nætter er ljose som dagar» — møtes vi i Trøndelagen for å slå et slag mot mørkemaktene. Vi strider for sannhet og rett i vårt land, vi har intet å skjule, vi trives derfor best i lyset.

Dette annet årsmøte i Forbundets Landsledelse er lagt til det

historiske Trøndelagen. Og ikke uten grunn. For det var herfra tanken kom om en samling av alle de spredte krefter som hver på sin kant arbeidet for de saker som i dag er Forbundets program.

Vi møtes på gammel historisk grunn. I disse bygder har våre forfedre, slekt etter slekt, ført den samme kamp som vi gjør i dag — for lyset mot mørket, for

sannhet mot hykleri, for rettferd mot urett og forfølgelse, for «det som skulle stiga» mot «det som skulde detta». Har noen gang i vår historie mørket, hykleriet, uretten og forfølgelsen vært mere ondartet enn i dag?

De delegerte og interesserte medkjempere som samles på Nordtun i Frøl i dagene 8. og 9.

— Fortsttes side 5 —

Er 50 års britisk utbytting av Persia slutt?

Utenriksminister Morrison sier sine landsmenn sannheten

I forbindelse med den alvorlige situasjon i Persia skriver «Daily Mail» 27. juni i sin leder:

«Vi vet ikke om det engelske folk la merke til to uttalelser som ble gitt for noen dager siden. Den ene var av den persiske statsminister dr. Mossadeq og den andre av den britiske utenriksminister Morrison.

Mossadeq uttalte nemlig: «Nå er femti års britisk imperialismeslutt» og i nesten samme åndedrett uttalte utenriksminister Morrison: «Medlemmer av opposisjonen må forstå at imperialismen hvormed de er blitt oppammet nå er død.»

Dette viser skriver bladet, at den persiske statsminister og den britiske utenriksminister er av samme mening. Og hvorfor skulle de ikke det? Den ene har jo lært av den andre. Det persiske folk kjenner jo meget godt til den britiske utbytting og denne erfaring benytter de seg av de som nå er gått inn for å nasjonalisere oljeindustrien.

Bladet skriver til slutt: «Men vi må alle forstå at det er meget mere enn 500 mill. pounds investering som står på spill. I dag gjelder det Storbritannias stolthet, ære og prestisje.»

Misjonsprest A. Thunems brosjyre

«Et særmerkt blad i misjonsselskapets saga»

er utkommet på eget forlag og koster kr. 2,00. Man henvender seg til misjonsprest A. Thunem, Løwolds gt. 35 III, Stavanger.

Brosjyren er en kort redegjøring for den befattning Thunem hadde med N.M.S. å gjøre i 1944-45. Den er skrevet kort, dokumentarisk og oversiktlig. En merker intet til hat og hevnlyst. Men forfatteren verger seg likevel med kraft og grundighet. Framstillingen er alvorlig, men bæres på samme tid av en lun, ironisk humor. Den gode samvittighets humor, som gjør brosjyren meget leseverdige. Den utfyller de andre redegjøringene om det politiske «rettsoppgjør», da en her får et pålitelig bilde av hvordan striden ble ført på misjonens hellige område. For kirkens vedkommende har vi jo allerede biskop Berggravs folkedommen over NS, Christie's og Carlensens bøker. Om dem alle gjelder det at de er merket av Vae victis — ve de overvundne. I Thunems brosjyre er det endelig motparten — altera pars — som får komme til orde. Og det var ikke ett minutt for tidlig.

Spectator.

I SVART MARMOR MED KOPPERTEKKET TAK — er Norges Banks bygning i Kristiansund et karakteristisk monument over tiden og de «løslupne» menn som styrer i Norge.

Japan skal bli stormakt igjen

Fredstraktaten med Japan undertegnes i september

Privat til «8. Mai» fra Washington.

En fredsavtale med Japan kan ventes undertegnet i begynnelsen av september i år og den vil ikke inneholde noen militære eller økonomiske restriksjoner, opplyses på vel underrettet amerikansk hold.

Dette er resultatet av et langvarig og tålmodig arbeide som er utført fra amerikansk side for å overbevise først og fremst England om at Japan hurtigst mulig må bli sterkt, slik at det kan delta i den vestlige verdens beredskap mot kommunismen.

Sovjet-Samveldet vil bli innbudt til å være med på å undertegne fredsavtalen, men man vil ikke ta hensyn til dets protester hvis det skulle nekte å være med på den. Mao-Chinas standpunkt er likeledes uten enhver interesse.

Man regner med at Japan i løpet av 12 måneder vil kunne reise en «ice-arme» på 1,5 millioner mann. Denne arme vil til enhver tid ligge som en potensiell trussel mot Sovjet-Samveldet i Det fjerne Østen, slik at russerne under en eventuell konflikt i Europa ikke vil kunne trekke tropper fra Asia for å sende dem til en vesteuropeisk krigsskueplass.

Det forlyder at det er kommet til en hemmelig forståelse mellom Japan og Chiang Kai-shek om et fredelig økonomisk samarbeide. Japan skal og si ha erklært seg villig til å støtte Chiang Kai-shek under de frigjøringskamper som vil komme når Mao Tse-tung's kommunistiske styre har gjort seg så umulig i China at det kinesiske folk reiser seg til kamp mot den Moskva-dirigerte uniertrykkelse.

Japansk kapital og amerikansk kapital vil delta i Chinas økonomiske gjenreisning når kommunismen er likvidert.

Redaktør
Arvid E. Arntzen

Forretningsfører
Per Kvendbo

Utgitt av Interessentskapet 8. Mai

Vi ønsker vel møtt i Frol!

Landsledelsen i Forbundet for Sosial Oppreisning møtes til sine årlige forhandlinger 8. og 9. juli i Frol. Vi ønsker de delegerte, tillitsmennene og de øvrige interesserte vel møtt. Gamle bekjentskaper fra arbeide og de politiske fangeleirer gjenoppfriskes og nye stiftes, og vårt forbund tømres sterkere sammen under forhandlinger om felles interesser og felles velferd.

Allerede høsten 1945 under den sterke påkjenning av forfølgelse og retergang begynte ønskene om en sammenslutning til varetakelse av felles interesser å melde seg. Spredte forsøk ble gjort, men det ble ikke realiteter før vi fikk den forberedende konferanse i Trondheim i februar 1949 og det påfølgende konstituerende møte i Oslo i oktober samme år, da Forbundet fikk sin formann og sitt styre med sekretariat. Året etter — i juni 1950 — på landsledelsens møte i Romedal ble vedtektene godtatt og arbeidsprogram satt opp. I år fortsetter arbeidet med det første ordinære møte i landsledelsen, hvor det fremtidige arbeide skal klarlegges.

Forbundets formål er uttrykt i vedtektenes § 2 og vi gjentar det her:

«Forbundet for Sosial Oppreisning har til formål å gjenvinne den sosiale og økonomiske posisjon for de politisk dømte og for dem som for øvrig uberettiget er rammet av rettsoppgjøret.

For å oppnå dette vil Forbundet på lovens grunn

- drive saklig og vederheftig opplysningsvirksomhet av enhver art som finnes tjenlig,
- søke utvirket snarlig frigivelse av alle politiske fanger,
- søke utvirket at de som ved rettsoppgjøret har mistet sitt levebrød snarest mulig gjengis adgang til å utøve sitt gamle yrke på like vilkår med andre,
- inntil så — som under c) nevnt — er skjedd, på beste måte søke å formidle arbeid og tjenester mellom personer innbyrdes som er rammet av rettsoppgjøret eller mellom disse og utenforstående, samt etter evne yte støtte (hjelp til selvhjelp) til dem som ved rettsoppgjøret er kommet i nød,
- ta seg av andre viktige oppgaver som måtte melde seg i forbindelse med rettsoppgjøret.»

Når vi ser tilbake på det arbeidsår so mer gått, kan vi fastslå at Forbundets formann, styre og sekretariat allerede har gjort en innsats, som det står respekt av langt utenfor vår egen krets. Noe av dette arbeide har vært omtalt i «8. MAI», hvor både formannen og sekretæren har vært flittige bidragsytere, og mere vil bli behandlet i den årsoversikt, som vil bli fremlagt på Landsledelsen møte. Men de ferreste kjenner det daglige slit i Forbundskontoret, den lysende optimisme som har preget arbeidet, de utallige konferanser med myndighetene og besøkende, de mange skriftlige og muntlige henvendelser om stort og smått, som tar og må ta sin tid. Vi tror at ingen har gått skuffet bort.

For dette vil vi takke Forbundets ledelse og håper at den også i det kommende år kan få arbeidskraft og arbeidsglede til gagn for felles sak. Vanskelighetene har vært mange, kritikken stundom nærgående, men jevnt og sikkert har arbeidet gått sin gang, og vi er tross kulde og manglende forståelse på vei mot målet. Vi nær-

Forbundet og Erstatningsdirektoratet.

Forbundssekretærens oppsett om Erstatningsdirektoratet i bladets nr. 22 er i noen grad blitt misforstått. Mange har sendt inn sine forelegg eller domsutskrifter og pekt på at de anser seg urettelig dømt og at de der for nå vil ha Forbundets bistand til å få forelegget eller dommen opphevet.

Det var imidlertid ikke dette som var meningen med den nevnte henvendelse fra sekretariatet. At titusener og atter titusener er dømt urettferdig er desverre et faktum som Forbundet kjenner særdeles godt til, og det er jo bl. a. nettopp revisjonen herav som er et av Forbundets hovedformål. — Denne revisjon er imidlertid desverre ingen øyeblikkelig affære. Den krever et inngående forhåndsarbeid av generell art og i betraktning av den politiske maktkonstellasjon må man også regne med at det vil ta tid før man vinner fram. At den dag vil komme da «tilbakebetalingen» ikke kan utsettes lenger, er det vel ikke mange innen våre rekker som er i tvil om, og selv blant våre tidligere motstandere blir den oppfatning stadig mer framfremende at hele grunnlaget for oppgjøret er i ferd med å smuldre og at revisjonens dag rykker nærmere. Arbeidet med å konstatere oppgjørsfrenes strafferettslige skyld frihet er imidlertid en ting for seg. Det arbeid går på bred front, og det vil også fortsette. Det som det i dette øyeblikk spørres om og som ga grunnlaget for sekretariatets oppfordring om innsendelse av dokumenter, ligger imidlertid i en annen gate.

Det som ga foranledningen til den Bunkholt'ske aksjon i Stortinget høsten 1950 var de rykter som var kommet stortingsmann Bunkholt for øre

Språk-akrobatikk i Akersgata

«— mer alminnelige tilskuere kan ikke få det fullt så rimelig. De kan få det både billigere og bedre, alt etter betalingen.»
(Redaktør-brev fra Davos, Aftenposten. 1951)

«Vinterlekene i Oslo og Sommerlekene i Helsingfors kaster allerede sin skygge foran seg.»

«Når svensk sportsjournalistikk er utenlands, så er den altså ikke bare redaksjonelt «the big bad wolf», men den er også uten sammenligning den største kunden til telefonselskapene.»

«Sveriges historie er dets kongers, heter det i en gammel, svensk sentens. Sveriges sportsjournalistikks historie — synes å være de olympiske lekere.»
Aftenposten nr. 234, 26. mai.

«Etterat teppet gikk opp ved de døende toner av Beethovens «Egmont»-ouverture og den første replikk smalt —»

om at Erstatningsdirektoratets funksjonærer eller direktoratets forhyrede bostyrere under boforvaltningen og boligrekvideringen hadde gått fram på urettvis måte, at salg av aktiva eksempelvis hadde skjedd til forvaltningsfunksjonærene selv eller til deres slekt og venner, at salg var foretatt i utrensmål, at de oppnådde priser sto i avgjort missforhold til ordinær prisansettelse, at forvaltningen skjedd med tilsidesettelse av faglige og forretningsmessige krav og på en måte som kunne tyde på «lettsinn eller forstandssvakhhet», osv. osv.

Det er denslags forvaltningsforføyninger — med utspring i Erstatningsdirektoratets bobestyrrelse — som det var vårt ønske å kunne gi en illustrasjon av, en illustrasjon som står bedre i samsvar med det faktiske enn hva Justisdepartementets St.meld. nr. 47 evner å gjøre, og som kunne dokumenteres på en slik måte at det var ugjærlig for de granskende myndigheter å finne smuttveier forbi.

Vi ber derfor våre meningsfeller unnskyld oss at vi akkurat nå ikke er i stand til å kunne ta på oss å prosedere de enkelte straffesaker med henblikk på å godtgjøre manglende straffeskyld. Det kommer siden. Det vi ønsker er at de folk som har litt overlast gjennom myndighetenes forvaltning av deres beslaglagte midler, setter seg i forbindelse med oss så snart som mulig.

At det finnes tildels horrible eksempler på slett forvaltning — enten der må skyldes ond vilje eller manglende evne — er ikke til å komme forbi. I dag trenger vi flest mulig av disse eksemplene for å slå et slag for vår felles sak. Vi må ikke risikere at St.meld. nr. 47 glir igjennom i Stortinget uten at det i det hele tatt blir godtgjort hvor ensidig og mangelfull denne meldingen i virkeligheten er.

Det er det vi har bedt om støtte til å kunne gjøre.

Forbundssekretæren.

Ungdommen i Moskva skal tidlig i seng.

Moskvas sovjet har utferdiget en forordning som bestemmer at ungdom under 16 år ikke får oppholde seg utendørs etter kl. 22 — sommertid kl. 23 — uten i selskap med voksne. Ungdommen får heller ikke overvære kinoforestillinger eller konserter som slutter etter kl. 21 — sommertid kl. 22. Videre fastsettes bøter på hundre rubler — eller henvend 200 norske kroner — for den som selger tobakk eller sprit til ungdommer under 16 år, og foreldre risikerer bøter på opp til 200 rubler hvis deres barn lager bråk på gatene.

Norrøna-folket på farten.

Turistsesongen er inne, og våre gode landsmenn, hvis utferdslengsel tok et så sterkt oppsving i 1940, drar mann av huse. Dansk «Poljiten»s husdikter har i anledningen sadlet sin pegasus, og vi tillater oss å hitsette resultatet:

Der sad i rutebanen

BILDET VISER ENDEL MILITÆRNEKTERE fra Hustad tvangsarbeidsleirs deltakelse i 17. mai-toget i Molde i år.

Etter 1 års Koreakrig:

FN-styrkene har ialt mistet 382.500 mann, hvorav 141.000 døde

De amerikanske tap alene utgjør 73.604 mann - Nordhæren har mistet 3 mann for hver FN-mann

Dessuten er 470.000 sivile sydkoreanere drept, såret eller savnet. 7 mill. flyktninger. Skade på eiendommer for 7 milliarder

Den 25. juni var det et år siden Korea-krigen begynte. De danske og svenske aviser bringer i den anledning utførlige oversikter over hva krigen hittil har kostet av menneskeofre. FN-styrkene har ialt mistet 382,500 mann, hvorav ikke mindre enn 141,000 døde. USA alene har et tap på 73,604 mann av falne, sårede og savnede.

Etter amerikanske beregninger har nordkoreanerne og kineserne hatt et tap på 1,006,100 falne og sårede som følge av direkte kamphandlinger. Deres samlede tap når opp i 1,162,500 mann, hvorav 162,300 er tatt tilfange. FN-styrkene har tilføyed fienden et tap på 3 mann for hver mann de selv har mistet. De fangne kommunister består av 146,100 nordkoreanere og 16,200 kinesere.

M. h. t. de sivile tap opplyser den sydkoreanske regjering at 469,484 syd koreanske sivilpersoner er blitt drept, såret eller savnes etter et års krig. Hvis man dertil føyer de sydkoreanske militærstyrkers tap, nærmer tallet seg en million. De sivile tap fordeler seg slik: 170,837 omkomne, 140,692 sårede og 157,955 savnede.

De samlede skader på privat og offentlige eiendommer beløper seg etter regjeringens skjøn til ca. 4,5 milliard dollars eller ca. 32 milliarder kroner. Det er ødelagt 429,138 privat-huser og 6575 offentlige bygninger. Antallet av flyktninger og tvangsforflyttede beløper seg til ca. 7 millioner.

De siste tapslister har ifølge de svenske aviser vakt forferdelse i USA hvor uviljen mot at USA alene skal dra det tyngste lasset, og misnøyen med de øvrige FN-nasjoner er i stadig stigende. Det siste amerikanske krav om øket militær innsats fra de

USA har nu 200,000 mann i Korea, republikken Korea 50,000 og 14 andre nasjoner tilsammen henvend 35,000 mann, derav Storbritannia 12,000, Australia, Canada og Ny Zeeland tilsammen 13,000, Tyrkia og Thailand hver 4000, Etiopia 1069 infanterister, Colombia 1080 infanterister og en fregatt, Frankrike en infanteribataljon og en kanonbåt, Nederland en infanteribataljon og en destroyer, Luxembourg 44 infanterister, Philippinerne et regiment og 17 tanks, Hellas 7 transportfly og landtropper, Sydafrika en jagergruppe. Dessuten har en rekke andre land sendt varer av forskjellig slag, medisin osv. Sverige har i trekvart år hatt et hospital i Korea. Danmark i 3—4 mndr. og snart vil også Norge åpne sitt hospital.

Cuba har tilbudt å sende 125 mann, men tilbudet er avslått. Man ventet a' Cuba nu vil forhøye tallet til 1000 mann.

DEN STORE TAPELIGHET.

Ifølge William Henry Chamberlein i «Human Events» kan forræderiet mot Polen ved Yalta-konferansen sammenliknes med forræderiet mot China. Uten å samråde seg med, eller så meggt som underrette, den kinesiske nasjonalistregjeringens representanter bestakk faktisk Roosevelt Stalin til å gå inn i krigen mot Japan, ved å love at Sovjetunionen skulle få Kurilerne, syd Sakhalin, Ytre Mongolia og det viktigste av alt, en preferert stilling i Manchuria, den rikeste og mest industrialiserte del av China. Sovjet-regjeringen fikk sjøbasen Port Arthur på sydspissen av Man-

i det kommende år kan få arbeidskraft og arbeidsglede til gagn for felles sak. Vanskelighetene har vært mange, kritikken stundom nærgående, men jevnt og sikkert har arbeidet gått sin gang, og vi er tross kulde og manglende forståelse på vei mot målet. Vi merker daglig tydeligere og klarere omslaget i de brede lag av folket, vi føler forståelsen er våknet og det står til oss selv å utdype den gjennom besindig og målbevisst arbeide og øket oppslutning om Forbundet.

Når Landsledelsens årlige møte er lagt til Nord-Trøndelag, til den vakre og rike jordbruksbygd Frøy, ligger deri en anerkjennelse av det interesserte arbeide som er utført i Trøndelag. Mange av de beste kvinner og menn i Trøndelag ble rammet av rettsoppkjøret. Det virket som en plutselig lammelse i bygdelivet i den første tid, men trønderne ga seg ikke. De kom etter hvert tilbake til sin aker og sitt kjøpmannskap, til sin daglige gjerning med ukuelig arbeidsmot, og de fleste har reist seg igjen etter slagene med vilje til ny innsats for sin bygd, sitt fylke og sitt land. Men ennå er det langt igjen, før alle har fått sine menneskerettigheter tilbake og før de økonomiske tilbakeslag er glemt. Derfor slutter trønderne helhjertert opp om Forbundets arbeide fullt bevisst at det ikke blir bra her i landet, før den sosiale og økonomiske posisjon for de politisk dømt er gjenvunnet.

Vi gjentar vårt: Vel møtt i Frol, i ønsket om at tilslutningen og forhandlingene vil ytterligere sveise oss sammen og at felles skjebne gir vilje og styrke til løsningen av felleskapets oppgaver i tiden som kommer. Med høyreist hode går vi dette arbeidet i møte.

«Etterat teppet gikk opp ved de døende toner av Beethovens «Egmont»-ouverture og den første replikk smalt —»

«Etter blomsteroverrekkelsen diskutertes det på mange språk, og forskjellige meninger ble hevdet». Aftenposten nr. 246, 2. juni

Slik skrives det i moderne norsk presse idag. Redaktør S. Syvertsen er død, men det later til at hans avkom lever og blomstrer.

Nylig kunde vi lese om hvorledes en norsk avis sommeren 1940 ilte med å sette igang tyskкурser for sitt personale. Idag ser det ut til at et norsk-kursus ville være på sin plass!

Eller hva sier man til nedenstående eksempler på hva man ønsker å støte på når man åpner en avis:

«— falt mellom Scylla og Charybdis».

«— intim avstand».

«— beina ballen inn med brystet og avanserte bakover.»

«— indre arm på langsiden i rotasjon på 1500 — meter —».

Kan noen etter dette begripe at Stortinget ikke enstemmig gikk inn for det foreslåtte journalist-akademiet? Det kan ialfall ikke

J e g .

drar mann av nuse. Dansk «Politiken» husedikter har i anledningen sadlet sin pegasus, og vi tillater oss å hitsette resultatet:

Der sad i rutchebanen en søvrig norsk turist, han havde sat der længe og var en smule trist.

Han kørte op ad bakke. Han kørte atter ned. Han kørte mange timer, men bakkerne ble ved.

Han rejste sig i vognen og råbte, rød i kammen: For tusen svarte djevlar vi stanser vel i Drammen? Halfdan.

DE HAR ENNA INTET SVART.

Gunnar Knudsen sa i stortingets møte 17. 2. 1914: «Hva er på ferde? Det skulle være interessant å vite. For tiden er forholdet det, at den politiske himmel verdenspolitisk sett er skyfri i den grad, som ikke har vært tilfelle på mange år.»

Hvorledes var det med d'herren Nygaardsvold og Koht i dagene før 9. 4. 40? Om de ikke sa det samme, så handlet de etter oppskriften. Og de har ikke svart på spørsmålet: Hvorfor skjøt ikke Måkerøy?

hvor uviljen mot at USA alene skal dra det tyngste lasset, og misnøyen med de øvrige FN-nasjoner er i stadig stigende. Det siste amerikanske krav om øket militær innsats fra de andre nasjoner bunner i denne misnøye.

Skandinavisk beredskap.

Det skandinaviske samarbeid skriker raskt fremad, ihvertfall ved banketbordene, skriver den sarkastiske Aarhusavisen Demokraten. — Her er oppskriften på en skandinavisk «snaps» som hadde premie ved et nordisk møte i Stockholm for noen tid siden: En flaske norsk Løytens akuavitt, en flaske svensk Norrlands og en flaske Aalborg blandes, rystes og er ferdig til å serveres. Farven er giftiggul og smaken får enhver skandinav til å ønske at han var født på den andre siden av jordkloden!

Ferielukning i fengsel!

Fengslet i Tjernerup i Danmark innfører i sommer «ferielukning», idet man overfører dets fanger til fengslet i Høbro, mens fengselsfolkene i Tjernerup holder felleseferie! De praktiske og sparsommelige dansker har funnet ut at man der ved sparer lønn til en konstituert bestyrer og en medhjelper.

ste av alt, en preferert stilling i Manchuria, den rikeste og mest industrialiserte del av China. Sovjet-regjeringen fikk sjøbasen Port Arthur på sydspissen av Manchuria, rett til fellesdrift av manchuriske jernbaner og ble tilgode sett når det gjaldt handelen i Dairen, Manchurias største sjøby. Den russisk-imperialistiske posisjon som eksisterte før den russisk-japanske krig var gjenopprettet.

Det var ingen tilfeldighet at Manchuria, som var oversvømmet og okkupert av Sovjet-tropper, ble samlingsstedet og den militære hovedbasis for de kinesiske kommunisters erobring av China. Det er vanskelig å si hva den utvikling i fremtiden vil koste av amerikansk liv og ressurser.

FRU OLGA BJONER

har anlagt sak mot seks personer, som hun hevder er ansvarlig for at det etter hennes arrestasjon den 9. mai ble gjort innbrudd i hennes leilighet og stjålet forskjellige ting. Hun krever 12,000 i erstatning. Saken var berammet til behandling i Oslo byrett den 19. ds., men den ble utsatt til oktober. (Aftenposten 19.6.51.)

Utenrikskrønikk

Japan og den gul-røde fare

I 1942 inngikk de allierte en avtale om at ingen av dem måtte slutte særfred med Tyskland eller Japan. Når USA nå ikke desto mindre forbereder en fred med Japan på tross av Russlands protest, hevdes det at avtalen ble inngått uttrykkelig med henblikk på at ingen av de krigførende skulle trekke seg ut av krigen før dens militære avslutning. Avtalen var ikke inngått under den forutsetning at en enkelt makt skulle kunne hindre en endelig fredsslutning gjennom vetoretten.

Forhandlingene om fredstraktaten med Japan ble påbegynt av USA, da Russland nektet å fremsette sitt syn på saken, og det skjedde under henvisning til at Russlands virkelige deltagelse i krigen med Japan var begrenset til seks dager. USA har derfor søkt å finne fram til en løsning som kan godtas av de fleste krigsdeltagende land, men det har ikke funnet sted uten visse rivninger. Det har vært reist innvendinger av flere Stillehavsmakter, deriblant Australia, men overfor dette har USA stillet i utsikt en begrensnings av flåtens gjenoppbygning med den motivering at en stor hær i hjemlandet ikke frem

byr den samme trussel når den ikke kan transporteres hjemmefra. På engelsk hold har man krevet demontering av et stort antall tekstilfabrikker og skipsverfter for å eliminere konkurransen, men det er senere frafalt.

Når man taler om Japan, skal man erindre, at Japans folkemengde i 1946 var 76 millioner og er nå oppe i nærmere 84 millioner og det stiller Japan på femteplassen i verden etter kjempelandene Kina, India, Russland og USA. Siden krigens slutt er folkemengden øket med 10 pst., og hvert minutt fødes der i Japan 5 barn, hver dag 5000 og hvert år 2,5 millioner. Med denne fødselshurtighet kommer Japan til å ha minst 110 mill. innbyggere i 1960. Da landet bare kan forsørge 50 millioner mennesker med sine egne ressurser, står man her overfor et problem som krever sin løsning på en eller annen måte, hvis det ikke skal ende med en eksplosjon. — Japan må få anledning til råvarekildene, først og fremst i Mandjuria og må få tilbake sine eksportmarkeder, fremfor alt i Kina. En antydning løsning med emigrasjon til Ny Guinea, Borneo og

visse folketomme strøk i Australia fører ikke fram. Det vil ikke kunne sendes ut mere enn 1½ mill. mennesker pr. år og det motsvarer ikke engang befolknings-tilveksten.

På denne bakgrunn må man se bestrebelsene for å få istand en fredstraktat med Japan jo før dess bedre. Man er i Washington kommet til den overbevisning at den japanske industri- og militærmakts sammenbrudd ikke løste noe problem, men tvertimot forverret det slik at «den japanske fare» idag er verre enn tidligere likesom den tyske, fordi den så skjebnesvangert henger sammen med den russiske fare. Man har — for å sitere ECA-administratoren Paul Hoffman — erkjent og blitt klar over at den kalde krigen er det russiske sovjetveldes forsøk på å overta det tyske og det japanske imperium. Det var for å forhindre sovjetmakten i å dra det tyske og japanske industrisystem inn i sin interessensfare at den amerikanske kapitalmakt begynte motaksjonen i Marshall-hjelpens og A-paktens tegn. Men først i den senere tid har man begynt å innse, at hverken dollarlån eller atombomben kan føre til den avgjørende seir i den kalde krigen. Bare gjennom å løse det tyske og det japanske forsørgelsesproblem kan man i lengden sikre en tysk-japansk solidaritet med «vestdemokratienes» sak. Det er derfor lagt fram et firepunkters program for den amerikanske behandling av Japan:

1. En omfattende amerikansk kapitalinvestering for å finansiere Japans utenriksandel.
2. En drastisk reduksjon av skadeserstatningene.
3. Oppmykning av det såkalte SCAP-program for økonomisk desentralisering av de store japanske holdingselskaper.
4. En kraftanstrengelse for å øke Japans handelsflate og landets øvrige muligheter for en eksportoffensiv.

Det avgjørende motiv for den amerikanske politikk er å sikre seg Japans hjelp i bekjempelsen av Russland og den asiatiske kommunisme. Med sin industrielle kapasitet skulle Japan bli et viktig verksted for et Sovjet-Asia og det må forhindres. Det er alle rede gjort meget. Siden krigens slutt har amerikansk kapital strømmet inn i Japan. Ford Motor Company har investert 350 mill. dollars i porselensindustrien. Den amerikanske investering i den elektriske industri overstiger 400 mill. dollars. Ford og General Motors kontrollerer den japanske bilindustri og Standard Oil har kontrollen over oljeforretningene i landet. Andre amerikanske interesser med betydelig investering i Japan er Westinghouse, General Electric og Telephone and Telegraph Corp. Den japanske eksport av manufaktur varer til Sydøst-Asia, Europa og Syd-Amerika har gitt amerikanske monopolinteresser et utbytte på 300 til 1000 pst. Tross disse anstrengelser har antallet av ar-

beidsløse vært oppe i den fantastiske sum av 13 mill. Man må også overfor alle disse tall gjøre oppmerksom på at USA har ofret rundt en billion dollars for å hindre hungersnød i landet og endel av disse penger er gått til å gi den japanske politarme på 300,000 mann en moderne utrustning til beskyttelse av landet mot kommunistiske uroelemente.

Situasjonen er idag den at Russland og USA rivaliserer om Japans gunst og har slått en strek over de ideologiske motsetninger. Sovjet har gitt Japan et tilbud som omfatter ikke bare tilbakeføring av de nordlige Kuriler, men også en stor handelsavtale med Kommunist-Kina. — Dette tilbud ga den japanske industri, som nå er innfiltrert i amerikansk kapitalisme, så lysende utsikter at man i Wall Street og i Washington forsto hva klokken er slagen, og okkupasjonsforvaltningen i Tokio fikk bud om at Japan skulle få tillatelse til å sette igang den av russerne ønskede eksport til det røde Kina, som skal forsynes med generatorer, lokomotiver grubeutrustning etc., mot å få råvarer fra fastlandet.

Overfor dette spill, som er nesten vanskelig å følge, skriver Mosleybladet «Union», at industrialiseringen av det røde Kina gjennom maskinleveranser fra Japan skjer ved direkte samvirken mellom Kreml og Washington. Bladet stiller denne utvik-

ling i det fjerre østen i kontrast til demoleringen av den for europeisk gjenoppbygning og solidarisk europeisk eksploiering av Afrika så viktige tyske tungindustri. Europa, sier bladet, kommer ikke bare til å bli utsatt for konkurranse fra et Japan finansiert av Wall Street, men også av et Kina finansiert av Kreml. Det er av interesse å nevne at Sovjet har sin rubel på gullmyntfot like som Wall Street sin dollar. Nå møter vi en trussel fra utsugede asiatiske kuliarbeidere i tjeneste hos to store kapitalistiske systemer, en trussel om verdensoversvømmelse av kuliarbeidernes prisbillige produkter, som medfører stor arbeidsløshet i hvert eneste europeisk land og hver eneste europeisk by. Overfor den trussel har Europa bare en eneste mulighet for redning — å tenke og handle som en eneste stor nasjon. På samme måte som Asia innlemmes i Sovjetsfæren må Europa slutte seg sammen i et mektig folkenes kameratskap. Det gamle systems menn kunne intet gjøre, i det høyeste reise til Strassburg et par ganger om året. De er innsnørt i doktrinen om verdenshandelen og de har irretet å by, som kan beskytte Europas næringsliv fra å bli underminert fra Asia. — Den gule fare i en ny form. Den tegner seg i 1947: kommunismens røde farge, men også i det internasjonale gulls — Kremls og Wall Streets farge. —

Her er bevisene for at NS-fangene ikke ble behandlet etter fengselsreglementet

Tiltross for at justisminister Cappelen's erklæring om at fengselsreglementet skulle brukes — gjennomførte Rikspolisjefen, nåværende Riksadvokat Aulie, et reglement som var **UHØRT I NORSK FANGEBEHANDLING**

La oss glemme alt dette fra oppgjørstiden, sier mannen i gaten. Men de store fra etterkrigstiden sier, nei vi skal ikke glemme, og så tar vi dem på ordet.

Denne gang skal vi se litt på hvorledes fengselsmyndighetene herjet i de første hektiske måneder. Alle NS-folkene, som ble samlet inn i konsentrasjonsleirene satt ukevis uten fengselskjennelse og uten varetektsfangens rettigheter til tross for at justisminister Johan Cappelen hadde erklært, at det gjeldende fengselsreglement skulle ha sin gyldighet også for NS-folkene. Det ser ut til at fengselsstyret har kopiert 100 pst. det reglement, som de senere har klaget over at tyskerne brukte. Og her skal vi uten ytterligere kommentar gjengi «Rundskriv fra Rikspolisjefen» datert 28. juni 1945:

Det er av betydning at der såvidt mulig gjennomføres en ensartet behandling av alle arresterte landssvikere. Til orientering oversendes vedlagt noen eksemplarer av leirreglementet for Ila (nå Ilebu) fengsel.

Det sier seg selv at reglementet, som spesielt er utarbeidet for Ilebu, ikke slavisk kan følges ved samtlige landets fengsler. Det bør imidlertid kunne tjene til veiledning ved behandling av landssvikfangene.

ILA FENGSEL.

Leirreglement.

Fluktforsøk.

Ila fengsel er en fangeleir hvor fangene nyter stor bevegelsesfrihet. — Hvis en fange misbruker denne frihet ved fluktforsøk, vil dette bli strengt straffet. Blir noen påtruffet under flukt, blir vedkommende beskutt. Kl. 22,00 skal brakke stenges. De som i tiden mellom kl. 22,00 og kl. 5,00 beveger seg utenfor sin brakke, blir straks beskutt.

2. Dødsone.

Leiren er omgitt av et elektrisk gjerde. Berøring av gjerdet er livsfarlig. Den såkalte dødsone, skilt fra gjerdet med en ståltråd i en avstand av ca. 2 m., er avmerket med varsel-skilte hvor det står: «Faresone». — Det er forbudt å gå i denne sone, og enhver som beveger seg her vil bli beskutt.

3. Hilseplikt.

I leiren hersker den strengeste militære disiplin og orden. Alle fanger har hilseplikt på samtlige hjemmestyrker og politi, samt på alle mannlige og kvinnelige funksjonærer. Hil-

straffet hvis man blir grepet i vinkling eller i å gjøre fingerspråk. 13. Renslighet, orden og oppførsel i leiren.

Det er fangenes plikt å vise den ytterste renslighet, såvel med seg selv som med sine eiendeler. De av leiren utleverte klær og andre gjenstander må behandles med den største varsomhet. — Papir, tomme hermetikk-bokser eller annet avfall må bare kastes på de dertil bestemte plasser. Det er forbudt å gå med hendene i lommen. — Hvis en fange kommer inn på et rom hvor en av leirens funksjonærer oppholder seg, skal han bli stående ved døren, ta lua av, innta rettstilling og melde seg på forskrifts messig måte, d.v.s. Fange nr. og navn melder ....».

14. Forespørsler og bekjentgjørelser. Alle forespørsler, f. eks. som arbeid søknader o. l. må rettes til brakkesjefene, som deretter forelegger sakene for personalsjefen. Tjensteplanner, bekjentgjørelser osv. som er opphengt på brakke må nøye studeres. Det ventes at alle fanger skal holde seg nøye til disse forskrifter. Det er i fangenes egen og i leirens interesse at reglementet blir overholdt.

Ila fngsel, mai 1945.

Fengselsstyret.

Han kom til sine egne — og de kjente ham ikke.

Driver regjeringen Gerhardsen uamerikansk virksomhet?

Reiser seiersmonument for den Sovjet-kommunistiske hær

Til stor fortrydelse for mange har «8. Mai» fortalt, at et stort norsk russisk monument var under bygging i Kirkenes. Mange oppfattet det som en utrolig historie, som bare hadde til hensikt å kompromitere alle de blinde, som velsignet sovjetfanen og meldte seg inn i Sovjetrussisk-norsk samarbeid. Andre så det som et uhyrlig eksempel på «landssvikorganets» uve derheftighet. Under alle omstendigheter var det taust omkring saken, inntil «Morgenbladet» 14. 6. kunne bringe følgende:

«Umiddelbart etter frigjøringen ble det truffet en avtale mellom russiske og norske myndigheter om at det skulle reises et monument i Kirkenes til minne om Den røde hærs innsats i Finnmark. Oppførelsen av monumentet har tatt atskillig lengre tid enn beregnet, men for et par måneder siden forelå bronseavstøpningen, og i løpet av sommeren er det meningen å få reist sokkelen. Det kjempemessige seiersmonumentet som bekostes av den norske stat, får plass på den dominerende Haganeshaugen midt i byen, og blir i alt 11 meter høy. Selve figuren — en to og en halv meter høy russisk soldat med stengun som tramper på den overvunne tyske ørn — blir på tre og en halv meter.»

Til denne ganske oppsiktsvekkende meddelelse, som bekrefter hva vi skrev, har overlege Johan Schærffenberg gitt følgende kommentar:

«Etter meddelelse i Morgenbladet (nr. 134) skal den norske stat i Kirkenes reise et monument forestillende «en to og en halv meter høy russisk soldat med stengun som tramper på den overvunne tyske ørn.

De fleste tyskere, uansett parti, vil føle et sånt minnesmerke som en fornemmelse.

Ørnen var det tyske rikets symbol som Løven er Norges. Hakekorset var nasjonalsosialismens særlige symbol.

Den i 1945 trufne avtale mellom Norge og Sovjet-Russland om monu-

mentet skyldtes den da rådende innstilling. Senere er forholdet radikalt endret.

Norge har fått diplomatisk forbindelse med den vesttyske republikk.

Får USA satt gjennom vesttysk opprustning, vil Vest-Tyskland og Norge bli allierte i forsvaret mot et eventuelt russisk angrep.

For Norge ville det vært en lykke om Finnmark først var blitt frigjort 8. mai 1945 uten kamp som, resten av riket.

Hagekorset — og Solkorset som Nasjonal Samling brukte — var symbol for det «ariske» rasevøvl.

La den russiske soldat trække på et hakekors!

Tyskland vil igjen arbeide seg opp til stormakt. Det er kortsynt av den norske regjering å reise et monument som håner den tyske ørn.»

Vi skal følge sakens utvikling med den største interesse. Vi foreslo, da vi avslørte det store vanvids foretagende, som er unnfanget under Det kgl. kirkedepartements auspisier, at «Gull Madsen» og justisminister Gundersen turde sendes til Kirkenes for å foreta avsløringen av dette celebre monument, og vi gjentar forslaget, selvom Jørgen Vogt i «Friheten» kanskje ikke vil like det. Og skal det være prestelig medvirkning, så har vi jo biskop Fjellbu, som har øvelsen fra den gang da sovjet fanen ble senket over Nidarosdomens høyalter. La oss bare holde på formene!

Et annet spørsmål som melder seg i denne forbindelse er: Hva sier USA til dette. Det er merkelig at et land som nå i årtier har gått som en barfotet tigger, har frekthet nok til å reise et seiersmonument for den hær-makt som USA nå søker å ruste verden mot. Men «landhandler» Gerhardsen regner vel som så, at det han har fått under disken — det gjør han som han vil med.

«Uten oss» og kamouflert kommunistisk propaganda

Dette er et nytt ord, og brude ikke finne spalteplass i «8. Mai». For å nevne et enkelt eksempel, artikkelen av «Paria» i nr. 10, med titelen «Uten oss». Titelen sikter selvsagt til det tvilsomme tyske slagord «Ohne uns», som altfor mange synes å ha tatt bokstavelig og som av den grunn er blitt den rene konfekt å tygge på for sovjettilbederne på begge sider av jernteppet, da gjenreisningen av det tyske forsvar og den tyske forsvarsvillie er det de er mest redde for

greuelpropaganda. Enkelt og lettfattelig.

Det er tydelig med en viss triumf, at Paria forteller om de hjemkomne norske frontkjempere som endda har helse og forstand i behold. «Det bringer tanken hen på at det kanskje ikke er helt uten propagandistiske hensyn at de er løslatt, for å ta knekken på den norske greuelpropagandaen. Paria fortsetter nemlig med å si — at det ikke er så populært å fortelle (om dette under) i Norge, hvor den

Glemte papirer:

Livlig auksjon over „nazistbo.,

Verdifulle ting var fjernet, og Erstatningsdirektoratets representant ville ha enda mere

Representanten forteller merkelige ting om bobestyrelsen

At Erstatningsdirektoratet sitter i glass-hus synes tydelig å framgå av en reportasje som «Smaalenes Amtstidende» fra en auksjon over boet etter «nazisten» Hanberg på eiendommen Rishaugen ved Halden. Erstatningsdirektoratets representant, revisor Kittelsen trakk fram en liste og ville kjøpe under hånden atskillige ting «som han skulle ha til fru Hanberg». Både flygel, gulvtepper, kjøleskap, bøker o. lign. var av Erstatningsdirektoratet fjernet på forhånd, men det så ut som om det ennå var atskillige ting som fristet.

At revisor Kittelsens opptreden vakte røre hos det store publikum, er selvsagt. Lensmann Lie sa endog straks i fra, at hvis revisor beslagla det som han hadde liste over, ville det ikke bli holdt noen auksjon i det hele tatt, og etterat han hadde sagt dette, tok lensmannen på seg jakken og belaget seg på å gå.

En mann stod og beundret et filmapparat, fikk høre at også det skulle omsettes før auksjonen, og han sa da kraftig i fra, at hvis apparatet ble fjernet, så skulle han sørge for at alle forlot auksjonen. Det endte med at revisor Kittelsen måtte gi seg, og la det som Erstatningsdirektoratet hadde latt stå igjen gå til auksjon.

På spørsmål fra avisens medarbeider om hvor det var blitt av flygelet og kjøleskapet som Erstatningsdirek-

toratet hadde fjernet, svarte Kittelsen:

— Vi måtte fjerne flygelet fordi vi var redd det skulle bli ødelagt av kulden i vinter.

— Var det av samme grunn dere fjernet kjøleskapet?

— Nei, det måtte vi ha til et sykehus.

— Vi har hørt at det befinner seg på Gausdal Høyfjellshotell. Er det riktig?

— Ja, vi har lånt det ut dit.

— Men hvorledes klarer sykehuset seg da?

Her ble revisor Kittelsen svar skyldig.

— Hvorledes forholder det seg med gulvteppet som advokat Ramms sekretær har fått overlatt. Var det frost og kulde og omtenkssomhet som er årsak til at det er fjernet nå for fjorten dager siden?

— Det har jeg ingen kjennskap til. Det er beslagleggelse fra Erstatningsdirektoratets side.

— Er det anledning til det etterat det er avertert til salg på offentlig auksjon?

Revisor Kittelsen mente ja, men avisen mener nei, og skriver:

— Dette nei kan vi ikke begrunne med lovparagrafer, men ut fra alminnelig renslighetsinstinkt.

Intervjuet med revisor Kittelsen utartet etterhvert til å bli en riktig stor oppvask. Bl. a. hadde fire forskjellige navngitte personer hørt Kittelsen uttale om morgenen at han skulle ha en del ting på forhånd til fru Hanberg. Dette nektet Kittelsen å ha sagt, men en kjent byens borger dukker opp ved siden av ham og sier: De lyver Kittelsen. De er en kar av den støping at De helst burde fjerne Dem herfra!

På spørsmål om hvorfor bøkene var blitt sendt til Odde, svarer Kittelsen:

— Vi måtte ha dem dit for å få dem skikkelig taksert.

— Men er det billigere for Erstatningsdirektoratet å få bøkene pakket og sendt til Oslo, istedenfor å sende en mann hit ned for å foreta taksten?

— Men vi i Oslo forstår oss på det, og der kan det bli bedre betalt for bøkene.

av de seks som kom hjem med helse og forstand i behold. Det står derfor i stilen når Paria i slutten av artikkelen slipper ut med følgende hjerte-

egne — og de kjente ham ikke.

Norge hadde ikke dødsstraff i fredstid. Og før 1940 ville ikke en eneste ansvarlig politiker våget å foreslå noe slikt. Vi var kommet lenge.

Men krigen satte oss et ikke lite stykke bakover. Vårt Storting har i Finar Gerhardsens egjeringstid fått innført dødsstraff.

Beredskapslovene, slik som de først ble foreslått møtte motstand så sterk at det måtte gåes omveier. Så ble de smuglet på oss i en form som kan være verre enn det opprinnelige forslag. Det avhenger nå av den til enhver tid sittende regjering i hvilken utstrekning den kan komme til anvendelse.

Med den kom dødsstraffen. — En stortingsmann forbauset og forskrekket meg og «Dagen». Det var Det kristelige folkepartis parlamentariske leder, Herr Nils Lavik fra Eksingedal, bostedskommune Meland i Nordhordland, mobiliserte Moseloven i sin kamp for dødsstraffen.

Han stilte seg på solid gammeltestamentlig grunn.

En annen som Lavik burde kjenne, forlot denne gamle lære og forkynte en ny.

Han sa: I har hørt av de gamle, at I skal hate eders fiender, men jeg sier eder — elsk eders fiender, velgign dem som forbanner eder — bed for dem som hater eder.

Han sa ingenting om at vi skulle skyte eller halshugge — Nevnte det aldri.

Herr Nils Lavik er medlem av samme kirke som jeg — Den evangelisk Luhterske. Det var han som holdt Bergprekenen, som kom med den nye pakt — med kjærlighet istedenfor hat — med brorskapsskjenslen mellom alle mennesker. Det er han Nils Lavik har forstått — har sveket. Jeg håper for Laviks skyld at han finner andre veier.

Statskirke-medlem i «Folketøren». Ila fengsel, mai 1945.

Da amerikanerne forlystet seg med å bombe europeiske kulturverdier

Det herlige kloster Monte Cassino, som så skjendig ble bombardert hvori han lover å omvende seg såget uten skjellig grunn, reiser seg nå påny av bomberuinene. Klosterets berømte bibliotek er gjenoppbygget sammen med arkivet. Før offensiven i 1944 ble de uerstattelige skatter evakuert til Vatikanet, men vil nå bli sendt tilbake. Blant skattene er førsteutgaver fra boktrykkerkunstens barndom og ca. 8000 dokumenter fra keisere og konger, noen pavelige bannuller og brev fra Sultan Mohammed rhvoi han lover å omvende seg så snart han kom til Roma — et brev fra slutten av det 12. århundrede.

I eldre tider har både goter, sarsenere og jordskjelv bidratt til å ødelegge klostret, men ingen kunne hamle opp med de amerikanske bomber, som her fant et godt mål uten motstand.

tatt bokstavelig og som av den grunn er blitt den rene konfekt å tygge på for sovjettilbederne på begge sider av jernteppet, da gjenreisningen av det tyske forsvar og den tyske forsvarsvilje er det de er mest redde for i denne verden.

Artikkelen inneholder mange bitre sannheter om de kommunistiske metoder som er tatt i anvendelse mot oss under de norske Moskvaprosesser, og av en regjering som kaller seg «demokratisk». Men når Paria går så langt som til å betegne avsløringene om de uhyggelige forbrytelser som foregår i dølgsmål bakom jernteppet for norske demokratiske avisers greuelpropaganda — da begynner det å lukte kam-kom-prop.

Ennda verre blir det når Paria skriver at vi kjenner frontkjempere som har sittet i russisk krigsfangenskap i mange år, men som — merkelig nok, stikk i strid med vestdemokratisk beregnig og propaganda — er kommet godt og vel hjem igjen med både liv, helse og forstand i god behold — og deretter tilføyer at det i motsetning hertil er mange som er sluppet ut av norske, demokratiske konsentrasjonsleire med livsvarige skader både på legeme og sjel.

Altså: fra Sovjets fangeleire kommer fangene hjem med forstand og helse i god behold. Fra de norske konsentrasjonsleire kommer fangene hjem med livsvarige skader.

Hokus-Pokus! I Sovjet er det godt å være. Allah Stalin er stor. Og hvis noen så kommer og forteller noe stygt om systemet bak jernteppet er det

ger tanken nei på at det kanskje ikke er helt uten propagandistiske hensyn at de er løslatt, for å ta knekken på den norske greuelpropagandaen. Paria fortsetter nemlig med å si — at det ikke er så populært å fortelle (om dette under) i Norge hvor den ensrettede «fri» pressen er opptatt med svart-hvitmalig etter anglo-amerikansk oppskrift. Den er med andre ord uvillig til å ta dette som et bevis på, at Sovjetsystemet ikke er så verst allikevel. Men Paria går lett hen over visse andre kjennsgjerninger som burde vært nevnt i samme forbindelse, hvis man for alvor ønsker å gjøre seg opp en mening om tingene, — forskjellige fakta som på den annen side «ikke er så populære i den fri Kommunistiske pressen».

Blant annet at de norske frontkjempere, som nettopp er kommet hjem, har sittet som Sovjets krigsfanger i seks lange år etter krigens slutt.

At der fremdeles er hundretusener av tyske krigsfanger i Sovjet hvis eksistens Stalin benekter — og som således må antaes å ha hverken forstand, helse eller livet i behold. (Ifl. en oppgave i «8. Mai» nr. 18 er der fremdeles over 250,000 tyske soldater og 350,000 tyske kvinner i russisk fangenskap. Hvis dette er «greuelpropaganda» så la Internasjonale Røde Kors slippe inn og inspisere slaveleirene).

Paria nevner heller ingenting om hundretusener av tyske krigsfanger som kom hjem for ikke så lenge siden som levende skjeletter.

Men det gjelder å glemme alt dette, og istedet lage et stort nummer

av de seks som kom hjem med helse og forstand i behold. Det står derfor i stilen når Paria i slutten av artikkelen slipper ut med følgende hjertesukk: — — — at en ikke alltid behøver å framstille forholdene i Øst så meget verre enn herhjemme.

I virkeligheten er demokratienes omtale av sovjetsystemet meget vakt i forhold til virkeligheten, mens derimot den svart-hvitmalig av den vestlige verden som foregår i sovjetpressen og i den heime-bolsjevikiske «Friheten» er uten hemninger.

Men ifølge den her omtalte artikkel er slike ting «greuelpropaganda» — altså løgnpropaganda.

Det som skjer i artikkelen «Uten oss» er at Paria bruker de kommunistiske metoder som er tatt i anvendelse overfor oss NS-folk av en såkalt demokratisk regjering, som propaganda grunnlag for sovjet-kommunismens ennda verre rettsløshet og brutalitet. Cerberus.

Vi tror Cerberus ser spøkelser på høylys dag, når Parias artikkel blir betegnet som kamuflert kommunistisk propaganda. En bør ikke være så hurtig i sine slutninger. Det er nemlig mange faktorer som spiller inn. Og når det gjelder NS-folkenes stilling til de mere dagsaktuelle forhold, så er de nærmest å betrakte som får uten hyrde. Og når det er slik, er det av betydning at en får komme til orde i en meningsutveksling Red.

Velkommen til Nord-Trøndelag

Norge i miniatyr

Velkommen fra dal og fra ytterste strender, velkommen fra fjell, skog- og flatbygdegrer velkommen fra bygd og velkommen fra by. Velkommen til Nord-Trøndelag påny!

Her er i vårt fylke, som andre stader bygder, byer i rekke og rader. Men — vi har fjellet og havet og sjøen, og vi har breidbygd med vekst på bøen.

Og vi har skoger og dække dalar, der foss- og elvesus, men og stilla talar. Her er i eitt alt hva landet byr i Nord-Trøndelag — Norge i miniatyr.

Og vi er glad i vår del av Norge med hytter, hus — uten slott og borge. Når berre og folket i sitt styr og tarv kunne stelle vel med slik ein fedrearv.

I sagatida, når der ting skulle være, da samlast her folket til blot på Mære. Dei ofra til gudar, Frøy, Odin og Tor for fred, for seir og for feilane stor.

Og difor Godtfolk vi seier: Vel møtt og ynskjer at rettfærd må råde støtt. Velkommen til Frol, som vårt bygdenamn lyr, til Nord-Trøndelag — Norge i miniatyr! S. M.

Og saga ho seier: Vær uredd og sann. Hald på din rett! Stå stø som ein mann. Og kjem det så, nokon vil tyhe den arv, så slå ham ifra deg, den nidding, den skarv.

Og lid nokon urett, då slå om ham ring så retten han får att frå lovbok på ting. Slik tala forfedrar, som rettviss mann dei ville at rett skulle råda om land.

Ja, saga ho talar i Nord-Trøndelag, ho manar også til arbeid i dag. Ho manar til sann og til høvisk ferd, til barmhjertighet i ei lidande verd.

Ho manar til sanning i livsens strid, ho manar til rettfærd i brythingstid, ho manar kvar mann til å tenkje seg om så han er viss, når han feller ein døm.

Ja, saga og samtidskunna i dag samlar oss no til ein arbeidsdag: A døma ein mann som svikar er lett, men sjå først etter om det er rett!

sten? — Men vi i Oslo forstår oss på det, og der kan det bli bedre betalt for bøkene.

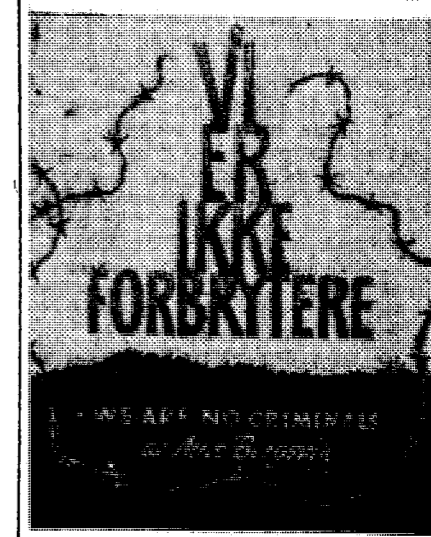
— Skal ikke bøkene selges etter takst da? — Jo.

— Men tror De ikke at det kunne finnes folk her på våre kanter som har anledning til å kjøpe noen bøker?

Hva Erstatningsdirektoratet har å si. Vårt Land har forelagt ovenstående for advokat Welthagen i Erstatningsdirektoratet, som svarer:

— De nærmere omstendigheter ved denne auksjonen og revisor Kittelsens opptreden og uttalelser kan jeg ikke uttale meg om før jeg har undersøkt saken nærmere. Jeg har ikke sett den i avisen ennå. Men når det gjelder reglene for disse auksjoner etter landssvikere, så foretrekker vi som regel direkte salg ved offentlig auksjon, men vi tar i første rekke hensyn til gjenstandenes art. Boksamlinger og malerier f. eks. pleier vi som regel få herinn på forhånd da vi ikke føler oss helt overbevist om at disse ting er kommet «nazistene» i eie på lovlig måte. Det kan jo være tyvegods og derfor må det undersøkes nærmere. I høst arrangerte vi f. eks. en utstilling av slike malerier som var beslaglagt i boene etter «nazister». Vi kan ikke uteh videre la disse ting selge ved en stedlig auksjon. Men de nærmere enkeltheter ved dette tilfellet kan jeg ikke uttale meg om på dette tidspunkt.

DEN VESTTYSKE forbundsregjering har ved et kabinettmøte besluttet å forby den kommunistiske ungdomsorganisasjonen FDJ — Frei Deutsche Jugend. FDJ innebærer ett angrep på demokratiet, heter det. Organisasjonen svarer til den kommunistiske ungdomsorganisasjon i Sovjet-unionen. (G.H. & S.T., 27.6.51).

NS-folks politiske testamente, kr. 10.— heftet franko. 10 ekspl. — 20 pst. Forfatterens adresse i sommer: Aulestad, Follebu.

Ingen folkerettslig beskyttelse for tyskere i

ALLIERT TJENESTE

Både Bonn-regjeringen og okkupasjonsmyndighetene skyver spørsmålet fra seg
Ved en eventuell Sovjet-okkupasjon av Vest-Tyskland vil omlag 100000 tyskere bli betraktet som forredere

Det tyske ukeblad «Die Zeit» skriver redaksjonelt: «Omlag 100,000 tyskere er idag i tjeneste hos de allierte okkupasjonsstyrker i Tyskland. Samtlige er uniformert og en hel del er delvis bevæpnet.

For kort tid siden spurte et medlem av «SPD» seg fore hos Bonn-regjeringen, om hvordan disse tusener av tyskere ville bli stillet i tilfelle Vest-Tyskland skulle bli okkupert av f. eks. Sovjet-Russland. På et direkte spørsmål om disse tyskere er forpliktet til å adlyde direkte ordre fra sine allierte arbeidsgivere, som er i strid med tysk lov, svarte Bonn-regjeringen, at etter loven er de pliktig til å adlyde alle ordre.

Det neste spørsmål var: Hvilken folkerettslig stilling kommer disse mennesker i hvis det blir en vepnet konflikt? På dette svarte Bonnregjeringen:

Den behandling disse vil få er en sak som de krigførende selv må avgjøre.

Med denne formulering er ikke de 100,000 tyskere tjent med, skriver bla det. Den dekker bare de alliertes interesser. Disse mennesker som har sett seg nødt til å gå i okkupantenes tjeneste har krav på en større åpen-

het og sikkerhet. På grunnlag av alt det som har funnet sted i Tyskland og andre land etter den andre verdens krig i friskt minne, ha disse mennesker rett til å få vite hvilken skjebne de går imøte.

Det er god grunn til å frykte, at ved en eventuell krig og innmarsj fra øst vil de østtyske kommunister og folkepoliti betrakte disse mennesker som landsforredere og de vil bli dømt og straffet etter de amerikanske, britiske og sovjet-russiske landssviklover.

For en tid siden var den britiske krigsminister på et besøk i Tyskland. Han ble også forelagt dette problem, men han ga ikke noe svar på spørsmålet. Heller ikke har den amerikanske hærlædelse villet uttale seg om spørsmålet da en anser denne sak for å komme inn under militære hemmeligheter.

Imidlertid er det noe som ikke er en hemmelighet, skriver «Die Zeit» nemlig at disse 100,000 tyskere er av en så avgjort betydning for amerikanerne og engelskmennene under en vepnet konflikt — at hvis disse tusener ikke handler etter gitte ordre, vil en amerikansk-britisk vepnet aksjon bli en ren fjasko.»

Noregs ung domslag og okkupasjonen

I juli 1945 sendte Inntrøndelag Ungdomslag et rundskriv til lagene i distriktet og fortalte at Noregs ung domslag under NS-styret hadde mistet arkiv, kontorinventar, midler osv. Ennvidere uttalte den daværende for mann i Noregs ungdomslag på et senere tidspunkt i et intervju at alt hva laget eide var borte og at det var å begynne fra grunnen av. Praktisk talt alle medlemmer er av den mening at det var NS-folkene som på en eller annen måte hadde somlet bort saken og det er ytterst få som vet, at alt ble ødelagt under bombing i Oslo 31. desember 1944, da også forretningsfører, Øyvin Bolstad omkom. Men det kan da vel ikke NS-folkene ha noen skyld i?

Denne sak bør bringes på det rene, slik at NS-folkene kan bli rensasket, og det bør skje jo før dess bedre, skal det bli fred her i landet.

Interessert.

Tyskland og Japan med i verdens kultur-samvirke

Privat til «8. Mai» fra Paris.

På Unesco's årsmøte i Paris er den vesttyske forbundsrepublikk, Japan og de franske assosierte stater Laos, Vietnam og Cambodia valgt inn som medlemmer av Unesco — FN's Organisasjon for Undervisning, Vitenskap og Kultur.

Tyskland ble under voteringen valgt inn med 40 mot 1 stemme, Israels, mens 14 delegasjoner var fraværende. Israels delegerte, Mr. M. Fischer mente at Tyskland ennå ikke har gitt noe bevis for at det vil arbeide for idealer som respekteres av hele menneskeheten. Det er ikke noe som heter kollektivt skyld sa han, men det er noe som heter kollektivt ansvar. Han minnet om de jøder som mistet livet i Tyskland.

Libanons delegerte, Mr. A. Amoun, beklaget de jødiske ofre. Vi håper, sa han, at man også vil huske arabernes ofre. Vi fordømmer fortiden, men vi håper, at alle vil vise den toleranse som er i samsvar med Unesco's ånd.

Ytterligere avsløringer -

— Forts. fra side 1 —

nen verdenskrig, kategorisk har nektet å uttale seg om det arbeidet utførte i vedkommende land og de fremtredende personer de kom i berøring med.

Vel møtt på Nordtun

— Forts. fra side 1 —

juli, representerer en meget stor del av det norske folk, antagelig mer enn 300,000 personer som direkte og indirekte er rammet av den politiske forfølgelse. Om trent hver tiende norsk borger er personlig interessert i at Forbundet finner den beste og raskeste vei fram mot det mål vi har satt oss, og at Forbundet finner de skarpeste og blankeste våpen til å føre kampen med. Det er i første rekke Landsledelsens årsmøte som er pålagt den alvorlige plikt og det krevende ansvar å finne både veien og våpnene, for det er Landsledelsens årsmøte som er Forbundets «lovgiyende forsamling». Innenfor rammen av de retningslinjer som trekkes opp her, skal Forbundets daglige ledelse arbeide, og overfor de vedtak som gjøres her, plikter vi alle å høyre oss. Disiplin og samhold er veien til seier.

Disiplin og samhold, ja! Står vi sammen representerer vi en maktfaktor av første rang, på høyde med en hvilken som helst annen norsk organisasjon. En slik maktfaktor vil ikke kunne tilsidesettes eller oversees uten alvorlige følger for samfunnet selv. Det skal vi være klar over.

Også andre land har hatt sine etterkrigsoppgjør. Forbundet følger — i den utstrekning økonomi og mannskap gjør det mulig — utviklingen i flere av disse land. Med den danske broderorganisasjon, «Landsforeningen 6. Maj», som er adskillig eldre enn Forbundet, har vi etablert en verdifull kontakt, og overveier samarbeid om enkelte spørsmål. Ledende danske «revisjonsmenn» har lovet å gi en orientering om organisasjonsarbeidet og planene for den nærmeste framtid arbeid og retningslinjer i Danmark, på møtet i Frol.

Forbundet har hittil vesentlig vært under oppmarsj. Meget vik-

tig er det at vi har fått et lite, men effektivt sekretariat med eget kontor og en prima Forbundssekretær med omfattende personalkjennskap og imponerende arbeidskraft. Vi trenger imidlertid en reisesekretær.

På enkelte områder er også frammarsjen begynt. Om dette vil årsmeldingen fortelle endel. Vi går ikke hurtigere fram enn at vi holder stillingen til enhver tid. Tilbakeslag på grunn av uoverveiede handlinger må ikke forekomme.

Forbundet har valgt den nøkterne, saklige og sindige opplysningslinje. Det tror vi er den eneste vei som fører til målet. «Injurielinjen» er ingen farbar vei i kampen for det gode, i kampen for sannhet og rett. Den er også ganske overflødig. Vår sak er så sterk i seg selv, at den ved sin egen styrke vil framvinge en rimelig løsning, når bare folket får kjennskap til de faktiske forhold. Men det er klart, at dette tar tid. Vi må huske på at i de fleste nøkkelstillinger sitter enda i dag de samme personer som har satt etterkrigsoppgjøret i gang. For disse menn er spørsmålet blitt et prestisjespørsmål av høyeste orden. De kjemper med nebb og klør for status quo. Den dagen deres «rettsoppgjør» faller, mister de sitt ansikt.

«8. Mai» er blitt kjær og interessant lesning for mange i dette land — og i andre land. Jeg har så ofte spurt meg selv: hvor ville vi ha stått i dag uten dette blad? Vi er de menn som har skapt «8. Mai» og som nå i flere år har strevet med å holde det gående, den største takk skyldig. Jer ber alle som sokner til Forbundet — enten de nå kommer til møtet i Frol, eller ikke — om å slå ring om dette blad, ta seg av abonnentsamling, skaffe det annonser, sende det gode nyheter o.s.v. «8. Mai» er i dag det beste våpen vi har.

Vel møtt på Nordtun! Her skal vi nærmere legge våre planer.
Hroar Hovden.

Et begrenset opplag

av den oppsiktsvekkende bok om Rostockmøtet og besettelsen av Danmark

«Fra utrykte kilder»

Kr. 5,— plus porto mot oppkrav fra Hafrank, Nordstrandshøgda p. å. ....

Hvem kan

låne en NS-mann kr. 1500,— ett år mot 5 pst. renter og avdrag 500 kr. pr. år for innkjøp av motorsag. Bill. mrk. «Haster 189».

Slåmaskin

Brukt 1 hestes slåmaskin kjøpes straks. Oppgi pris og merke.

O. Synstelién, Nord-Torpa.

S. O. S.

Ung mann, arbeidsglad, men har intet å gjøre søker arbeid. — Tidl. praksis kontor og arbeidsleder ved mindre bedrift. Alt har interesse. Gode attester. Bil. mrk «Kone og et barn nr. 219».

Ung statstjenestemann

fråhaldsmann og ikkje røykjar, med kone og 2 born på 3 og 1 år søker 2 eller 3 roms husvære i eller i nærleiken av Oslo — gjerne mot innskott eller aksje. Sikker betalar med beste referanser. Bill. mrk. «Møblert eller umøbl. nr. 220».

2 gårdsgutter

får plass straks. Bør helst kunne melke. Dyktige karer — gode betingelser.

Helge Løken, Bøn st.

Tlf. Eidsvold 320.

Husbestyrerinne

(vikar) i 3 uker a en måned søkes. Bondejente ikke for ung og ikke for gammel fra Østl. eller Trøndelag. Gård, ikke folkehusholdning. Selvstendig. Bill. mrk. «Romerike nr. 217».

Norges Bondelag og de utstøtt

Bondelagets landsstyre vedtok 25. 5. 1945 at medlemmer av NS, Bondesambandet og andre unasjonale ikke likeoverfor de bønder som for vinnings skyld har solgt livsviktige varer til fienden eller som har...

Vi godtar ikke balansekunstner på slakk line, herr Riksadvokat!

Vet De om mordere som er ustraffet, er det Deres plikt å få disse dømt

«8. Mai» nr. 24 gjenga vi Hroar Hovdens åpne brev til Riksadvokat Aulie.

I brevet siterte Hovden en uttalelse som Aulie i egenskap av Rikspolisjef kom med den 14. mars 1949, og hvor han slo fast, at det ikke var tvil om at det under okkupasjonen var enkelte tvilsomme «dikvideringer» og som han mente var regulære mord. En kunne derfor vente, sa han, at det ville bli fremmet endel rettssaker.

Hovden etterlyste om det fra Riksadvokatens side var gjort noe for å fremme sakene, og at en redegjørelse fra Riksadvokaten ville være på

sin plass og at den ble offentliggjort i «8. Mai».

Den 25. juni fikk Hovden Aulies svar. Dette bærer tydelig preg av at påtalemyndighetens høyeste utøver er blitt noe snurt fordi en har våget seg til å trække i hans sirkler. En gang for alle gjør han oppmerksom på at henvendelser til ham om å uttale seg til «8. Mai» på ingen måte vil bli besvart. Det er bare kongen som nyter den gunst å motta redegjørelser fra herr Riksadvokaten.

Vel, vi bøyer oss for kongemakten, men vi godtar ikke herr Aulies balansekunstner på

slakk line. Er det begått regulære mord, er det hans simple plikt å utøve den makt han av folket er gitt til å etterforske og pågripe de mordere som han mener går omkring som ustraffede personer.

Vi går derfor ut fra at han lar kongen få den ære å motta melding om at det vil bli satt i gang rettssaker mot de påståtte mordere.

Folket, hvis tjener Andreas Aulie har påtatt seg å være, har krav på at han gjør sin plikt — idet minste undersøke holdbarheten av egne påstander.

Det kan være vel og bra at kongen får melding om hva som vil bli gjort, men det er ikke nok. Offentligheten har krav på å få vite det samme — for ikke å snakke om de drepes etterlatte. Disse har i første rekke krav på å få vite den hele og fulle sannhet, og den oppreisning som en hederlig statsmakt kan gi i slike tilfeller.

Travle tider.

De mange mer eller mindre lettforståelige forkortelser som det vrimler av i alle aviser nå for tiden, setter ofte ens hukommelse på en ganske hård prøve. Det kan derfor kanskje ha sin interesse å se på betydningen av de mest brukte.

- AIOC — Anglo Iranian Oil Company
- Det anglo iranske oljeselskap
- EAC — European Advisory Commission — Europarådet
- ECA — Economic Cooperation Administration — Marshallplanadministrasjonen
- ERP — European Recovery Program
- FAO — The Food and Agriculture Organisation of the United Nations FN's avdeling for fordeling av verdens matvareforråd og jordbruksprodukter
- IRO — International Refugee Organisation — Den internasjonale flyktningsorganisasjon
- ITO — International Trade Organisation — Den internasjonale handelsorganisasjon
- NATO — North Atlantic Treaty Organisation — Atlanterhavspakten
- OEEC — Organisation of European Economic Cooperation — Det europeiske økonomiske samarbeid
- UNA — World Federation of United Nations Associations — Verdenssambandet for FN lag

tall er for lavt. Politifullmektig Albert Williams i New York-distriktet meddeler at antallet av narkotika-misbrukere som er idømt fengselsstraff av andre grunner, var 92 i de første 3½ måned i år mot 123 i hele 1950 og 47 i 1949. Daglig foretas det razziar etter giftselgere som med forkjærlighet henlegger sin virksomhet i skolens umiddelbare nærhet.

Kriminaliteten tar seg også nye former. Det siste nytt på ranets område er «trafikklysteknikken». To menn går rolig hen til en bil som er stanget for rødt lys, åpner dørene og går inn på hver sin side av bilisten, som kjenner en revolver bli presset mot ribbenene. Den ene gangsteren overtar rattet og man kjører til et stille sted hvor bilisten ranes. Protest eller motstand medfører en kule i kroppen.

Fripassasjerer på veikanten bør man passe seg for, fremholder FBI-sjefen Hoover. Altfor mange forbrytere benytter seg av denne lettvinde måte til å komme med i en bil og rane dens fører.

Noen nøyaktig forklaring av årsakene til den økende kriminalitet er ikke fremkommet. Den uavbrutte spenning som verden så lenge har levd i og den hårde, uforsonlige ånd

Amerika i dag:

Et mord hvert 44. minutt, en voldteksaffære hvert 30. minutt, et vepnet overfall hvert annet og et innbrudd hvert minutt

Bare i Chicago 964 mord i perioden 1945–50

Det svenske telegrambyrå TT's New York korrespondent, Ruben Karlstedt gir i en artikkel i de svenske aviser en rekke interessante opplysninger om forholdene i dagens Amerika.

Kriminaliteten er fremdeles et alvorlig samfunnsproblem i Amerika, heter det i hans artikkel. Bemerkelsesverdig og foruroligende er det, at den nu har en annen karakter enn den gang ordet «gangster» ble en internasjonal betegnelse og telegrammene om revolverkamper i Chicagos gater slåss om plassen i avisspaltene.

Kriminaliteten er ikke lenger begrenset til organiserte bander eller ligagær og utøves ikke på samme sensasjonelle måte. Gangstergloria er uten tvil bleknet, men voldsmentaliteten synes å ha spredt seg til stadig videre lag. Yrkesforbryterne har fått konkurranse av amatører, hvilket ikke reduserer problemets alvor.

Statistikken taler et beklemmende språk. I gjennomsnitt begås i Amerika et mord hvert fireogfirtende minutt, hver halvtime finner det sted et tilfelle av voldtekt, hvert annet minutt skjer et vepnet overfall og hvert minutt et innbrudd. I Chicago, som i begynnelsen av tredveårene med rette

Vite er de første skritt til å overvinne angst

Ferieordningen

UKEN

Fra fangeleirene har Forbundet nå fått oppgaver over hvem det er som ønsker hjelp til å få familien anbrakt på landet for et par tre uker. Et gjennomgående trekk er at det på grunn av store avstander ikke har vært mulig av hensyn til kostnaden å få besøk av de pårørende. I enkelte tilfelle har det gått år siden ektefeller har sett hverandre, i andre tilfelle er det barn på 6 år som aldri har sett sin far.

En del behjertede har ytt oss økonomisk hjelp til ferieordningen, og spesielt må det være oss tillatt å nevne et utenbys ektepar som — i år som ifjor — har sendt oss hele 1000 kroner for å få ordningen realisert. Det var en smuk gave og vi er de 2 givere dypt takknemlige. Men det er mange som trenger støtte og reiseomkostningene i dette vidtstrakte landet er store. Derfor ber vi alle som har hjerte og tanke for andre, om å støtte vårt foretakende ved å sende oss sitt bidrag — det være så lite det være vil. Alt kommer godt med og det bidrar til å fremme et godt formål.

Til samme tid vil vi også fornye vår henvendelse til alle dem som har

det slik at de kan ta imot noen gjester for en tid, om å melde seg til oss så snart som mulig. Spesielt vil det være av betydning for oss å kunne disponere anbringelsesmuligheter i bygdene omkring Bjørkelangen og Sem.

Vi er klar over at det er en travl årstid for dem vi vender oss til, og at arbeidshjelpen er liten. Men de det her gjelder vil sikkerlig så langt de evner det være villig til å ta et tak med, enten det er ute på jordet eller inn på kjøkkenet.

Vær med å kalle fram smilet på ansiktet som holder på å stivne i fortvilelse! Vær med og hjelp dem som nå går i sitt syvende fengselsår til i et hvert fall i noen korte dager å få se igjen dem som står dem nærmest i livet. Tenk deg i deres sted, om det var du som ennå måtte gå der og i årevis savne synet av dine egne! Vis din takknemlighet for at du er heldigere stilt ved å åpne på hjertedøren for dine feller som ennå må slite med nød og savn.

Sett deg i forbindelse med oss i Forbundet alt i denne dag. Det er mange som venter.

Forbundssekretæren.

Fra den annen side:

«NORD-KOREA ER ET HELVEDE»

Dag og natt forfølger amerikanernes fly alt levende. Byer og hus er overalt i ruiner

Hva en dansk kvinnelig besøkende kan fortelle

Nord-Korea er et helvete. Fronten strekker seg over hele landet og amerikanernes fly riferd med å utrydde alt levende. — Det er hovedpunktene i en beretning som «Frit Danmark»s redaktør, Kate Fleron gir bladet «Information» etter å være kommet tilbake fra et besøk i Nord-Korea.

KATE FLERON HAR etter innbydelse fra den nordkoreanske undervisningsminister besøkt Nord-Korea sammen med en kvinndelegasjon utvalgt av Kvinnes demokratiske verdensforbund. Mens største delen av deltakerne var utpreget vestorienterte, deltok Kate Fleron som nøytral iakttagere, og det er som sådan at hun er kommet til orde i «Information» som ellers er en tilhenger av A-pakten og alt som hører dertil.

Vi gjengir et utdrag av hva denne kvinnelige journalist har fortalt: ALT LEVENDE UTRYDDES.

Amerikanerne holder på å utrydde alt levende i Nord-Korea. Det har i «Frit Danmark» stått en overskrift «Korea brenner hus for hus» og den randt meg så tidt i hu, for det er jo

måte at De fikk inntrykk av at det ble talt fritt?

— Det har jeg et levende inntrykk av at det ble.

— Hvilket inntrykk har man av amerikanernes ansvar eller meddelaktighet i henrettelser?

— Et meget skremmende inntrykk av deres overordentlige meddelaktighet og ansvar.

— Hvordan?

— Jeg har stått overfor massegraver og jeg har sett lik av folk som har vært bakbunnet og såvidt man kan skjønne blitt levende begravet. Det er rester av forkullede lik, som er brendt til døde.

— Med overlegg?

— Med overlegg, ja.

— Men det er i hvertfall teoretisk sett den mulighet at det er folk som nordkoreanerne selv har slått ihjel?

— Ja, det kunne tenkes. Men når man står overfor det, når man står blant de mennesker og når man står overfor massegravene, tror man det ikke. Og dette er ikke noe som bare jeg har opplevet, men noe som alle delegasjonens medlemmer opplevet — vi var delt i fire grupper — og alle

DEN TIDLIGERE

tyske fallskjermjegergeneral, Hermann Ramcke, som nettopp er blitt løslatt fra et fransk fengsel, ble ons dag 27. 6. mottatt av forbundskansler Adenauer. I en offisiell redegjørelse heter det at forbundskansleren «uttrykte sin store glede» over at Ramcke var kommet på rifot. — Ramcke ble i vinter dømt til 5 års hardt straffarbeide for krigsforbrytelser da han under krigen var kommandant i den franske by Brest. — Det er første gang etter krigen at Adenauer gir audiens for løslatte tyske krigsforbrytere, og det ble antydnet på vel underrettet hold at generalen etter all sannsynlighet vil bli tilbudt en framtrædende stilling i Bonn-regjeringen. Ramcke vil antakelig opptre offentlig for første gang etter krigen under et møte som flere tusen tyske fallskjermjegere skal holde 28. juli i Brunswick, ble det sagt i Hamburg. Fallskjermorganisasjonen er blitt dannet i all hemmelighet etter krigen. (Aftenposten 27. 6. 51).

UNIVERSITETET I MÜNCHEN

innskrev den 27. 6. en 60-årig amerikaner blant sine studenter. Det var overdommeren ved den amerikanske høykommisjons domstoler i Tyskland, William Clark. Den amerikanske jurist, som fikk sin embetseksamen i 1915 i USA, har latt seg innskrive ved universitetet for å erverve seg en doktorgrad på det noe dystre emne: «En sammenlikning mellom angelsaksisk og tysk drapslovgivning». (Berlingske Tid., 27. 6. 51).

INDIA HAR

opprettet en direkte radio-telegrafisk forbindelse med Moskva. Tilligere har forbindelsen gått over London. Årsaken oppgis å være «trettende forsinkelser». (Daily Mail, 27. 6. 51).

DE OMSTRIDTE

dreneringsarbeider ved den syrisk-israelske grense er gjenopptatt av jødene med F.N. kommisjonens tilfåelse. Syria har protestert overfor Sikkerhetsrådet mot arbeidet. (Die Zeit, nr. 25 51).

OGSA I VESTTYSKLAND

blir skattene stadig tyngre å bære, og det store administrasjonsapparat blir derfor sterkt kritisert. — I Bonn er det f. eks. så mange ministere at det på strekningen Helmstedt—Bonn kann oppstilles en minitser for hver fjerde kilometer. — Det rådet dessuten såvidt stor uklarhet med hensyn til de store herrers rekkefølge på rangstigen, at denne nå er blitt offentlig bekjentgjort. Øverst på listen rangerer Forbundsadagpresident, så kommer

videre lag. Yrkesforbrytne har fått konkurranse av amatører, hvilket ikke reduserer problemets alvor.

Statistikken viser et beklømmende språk. I gjennomsnitt begås i Amerika et mord hvert fireogfirtende minutt, hver halvtime finner det sted et tilfelle av voldtekt, hvert annet minutt skjer et vepnet overfall og hvert minutt et innbrudd. I Chicago, som i begynnelsen av tredveårene med rette eller urette ble kalt forbrydelsens hovedstad, er det i de siste fem år begått 964 mord — en kraftig stigning i sammenlikning med tyveårsperioden 1925—45, da antallet av mord tilross for gangsterkrigen stanset ved 638. Den nakne sannhet er at et menneske liv er billigere i dag i Chicago enn noensinne tidligere, heter det i en nylig offentliggjort oversikt «Terror på gaten».

Forbryterne kommer ikke minst fra de yngre årsgrupper, hvor dessuten spesielle former for kriminalitet har utviklet seg. Narkotikamisbruket har i de senere år på en oppsiktsvekkende måte bredt seg blant skoleungdommen i de større byene. Politiet regner med at det bare i New York er 5000 ungdommer i alderen 13—19 år som er slaver under heroin og andre narkotika. Sosialhjelpesperten James Dumpson mener dog at dette

Fripassasjerer på veikanten bør man passe seg for, fremholder FBI-sjefen Hoover. Altfor mange forbrytere benytter seg av denne lettvinne måte til å komme med i en bil og rane dens fører.

Noen nøyaktig forklaring av årsakene til den økende kriminalitet er ikke fremkommet. Den uavbrutte spenning som verden så lenge har levd i og den hårde, uforsonlige ånd som kjennetegner det internasjonelle samkvem, anser man har bidratt til minsket aktelse for andres liv og eien dom. Myndighetene er imidlertid oppmerksom på de farer for samfunnet denne utartning innebærer, hvilket bl. annet fremgår av Kefauver-komiteens landsomfattende undersøkelser av kriminaliteten og dens avsløringer av korrupsjonen blant politiet i New York.

Gjeninntagelse av tidl. NS-medlemmer.

En tapper tinnsoldat.

E N AV YRKESFORENINGENE I TRONDHEIM ekskluderte etter okupasjonens slutt alle de medlemmer som hadde vært medlemmer av NS. Men etterhvert som årene er gått, har foreningen ønsket tilbake mange av de ekskluderte som hørte til de beste medlemmer. Forleden søkte en av de ekskluderte om nytt medlemskap og det skjedde etter underhånds oppfordringer. Styret godtok hans søknad og dermed skulle alt være i orden. Men nei, det kom nok en slede i veien. Som i mange andre foreninger var det et medlem som var så overnasjonal, at han ikke ville fortsette som medlem, da han fikk kjennskap til at hans tidligere kollega var blitt opptatt. Han meldte seg derfor ut av foreningen. Meningen var selvsagt at nå skulle foreningen få valget: enten ham eller det tidligere medlem av NS. Styret lot da sammenkalle til ekstraordinær generalforsamling for å høre dennes mening. Generalforsamlingen har funnet sted og ved avstemningen fikk styrets beslutning om gjeninntakelse et overvelden de flertall, d.v.s bare en stemte imot. Foreningen har over 100 medlemmer og fremmøtet var usedvanlig godt.

Denne forbindelse kan nevnes, at denne forening var den eneste i Trondheim, som under hele okupasjonsnatt med sitt gamle styre. Ingen av foreningens NS-medlemmer ønsket å lage noen «palassrevolusjon» men støttet foreningen på alle måter i den vanskelige tiden vi gjennomlevet. Det har den nidkjære glemt og har nå satt seg selv utenfor.

Vi nevner dette som et gledelig tegn. Men det er ennå altfor mange foreninger og bedrifter som holder igjen og som ikke engang vil ta inn igjen sine tidligere stiftere og aktive medlemmer, som av en eller annen grunn fant å måtte støtte opp om NS, da landet var i dødelig fare.

Vår mening er forøvrig, at inger

Den internasjonale handelsorganisasjon
NATO — North Atlantic Treaty Organisation — Atlanterhavspakten
OEEC — Organisation of European Economic Cooperation — Det europeiske økonomiske samarbeid
UNA — World Federation of United Nations Associations — Verdenssambandet for FN lag
UNESCO — United Nations Educational, Scientific and Cultural Org. — FNs org. for undervisning, vitenskap og kultur.
Uniscan — det skandinaviske økonomiske samarbeide som ledd i det europeiske samarbeid
UNO — FN — United Nations Organisation
UNRRA — United Nations Relief and Rehabilitation Authority - FNs hjelpe og gjenreisningsarbeid i de krigsherjede land.

bør søke om opptakelse i de foreninger som har ekskludert dem. Det må være foreningens egen sak å hente tilbake dem, som de i den gale tid kastet ut, og det må skje under full honnør og ikke av nåde.

Ble tyskere som ble tatt til fange av nordmenn i 1940 drept på en bestialsk måte

Et øyenvitne mener det

Den propaganda som amerikanerne og kommunistene driver hver for seg om grusomheter mot sivile og militære i Korea, begynner nå snart å nå sitt høydepunkt. En åpner snart ikke en avis uten at en støter på beretninger om redselsfulle behandling av medmennesker.

Så stygt og grusomt behandler mennesker hverandre at en skulle tro at menneskeliv var mindre verd enn et insekt. Hva som er sant eller ikke sant i disse mer eller mindre forvrengte gjengivelser i pressen, er ikke godt å si, men at grusomheter forekommer behøver en ikke tvile på. Under en krig blir menneskene så rå, brutale og avstumpede at menneskelighet synes

sådan at nun er kommet til orde i «Information» som ellers er en tilhenger av A-pakten og alt som hører dertil.

Vi gjengir et utdrag av hva denne kvinnelige journalist har fortalt: **ALT LEVENDE UTRYDDE.**

Amerikanerne holder på å utrydde alt levende i Nord-Korea. Det har i «Frit Danmark» stått en overskrift «Korea brenner hus for hus» og den randt meg så tidt i hu, for det er jo faktisk riktig at Korea er brendt hus for hus. I de store byer har jeg ikke sett et eneste hus, som ikke var ødelagt — ikke et eneste ett. Menneskene bor i huler og amerikanerne fortsetter å bombe. De bomber ruinbyene, de bomber marker, de bomber skoger for å utrydde mennesker, for å ødelegge avlingen og for å brenne treene. Dag og natt forfølger de alt levende.

Det er et utall av flyalarmer over Nord-Korea. Det er dødsens farlig å ferdes på veiene, derfor foregikk all trafikk om natten. Vi reiste fra Sinud zu til Poyngiang, ca. 200 km. om natten i jeep på mørke veier. Vi levete dels i ruinene av et hotell, dels i huler i fjellene og hadde hovedkvarter i en landsby som var dekket av trær og derfor var ubeskadiget. Bøndene måtte dyrke sin jord om natten, for hvis amerikanerne oppdaget dem som dagen, dukket de ned med sine store maskiner og beskjøt dem med maskingeværer.

— Tar de ikke hensyn til om det er militære mål, spør bladet.

— Ikke spor, det er ingen militære objekter i Nord-Korea mere.

— Troppeansamlinger?

— Ja, men alle troppetranporter foregår om natten. Man ser ingen tropper, ingen soldater om dagen.

— Har De hatt anledning til å snakke med befolkningen på en slik

å være et ukjent og fremmed begrep.

Et eksempel på en krigsforrående innflytelse på menneskene er forøvrig de forskjellige beretninger fra Norges 60 dagers krig i 1940. Under felttoget i Nord-Norge ble iflg. et øyenvitnes utsagn flere tyskere som ble tatt tilfange drept av norske soldater. Måten dette ble gjort på var imidlertid så bestialsk at hvis ikke vår hjemmelsmann selv bedyrte riktigheten av det, vil

Rettskontoret.

Som kunngjort gjennom «8. Mai» i novbr. ifjor ble Forbundets Rettskontor iflg. styrebeslutning opphevd fra 1. desbr. 1950. Vi finner å måtte gjenta denne kunngjøring idet inngående post tyder på at mange fremdeles oppfatter det kontor som drives i Skippergt. 44, Oslo, som sorterende under Forbundet. Det er ikke tilfelle. Kontorets tidligere leder har bare påtatt seg for egen regning å avvikle de pr. 1. 12. 1950 ennå verserende saker. Denne avviklingsfrist er utløpet pr. 1. juli d. å. og Forbundet henviser nå de rettsspørsmål som trenger spesiell juridisk bistand til de praktiserende sakførere som står i kontakt med Forbundet. Hvor sakens art og vedkommendes økonomi tilsier det, vil Forbundet i den utstrekning man ser seg råd til det, søke å yte støtte til honorarbetalingen.

Henvendelser om rettsspørsmål blir derfor nå å tilstille Forbundets sekretariat, Kierschows gate 5, Oslo. — Telefon 37 76 96.

— Men det er i hvertfall teoretisk sett den mulighet at det er folk som nordkoreanerne selv har slått ihjel?

— Ja, det kunne tenkes. Men når man står overfor det, når man står blant de mennesker og når man står overfor massegravene, tror man det ikke. Og dette er ikke noe som bare jeg har opplevet, men noe som alle delegasjonens medlemmer opplevet — vi var delt i fire grupper — og alle steder vi kom, opplevet vi ting som fullstendig dekket hverandre. Det var de samme opplevelser, de samme former for ugjerninger som var begått tilsynelatende over hele Nord-Korea.

— For Dem var det altså ingen tvil om at det enten var amerikanerne eller sydkoreanerne som hadde begått disse ting?

— Det var det ikke tvil om for meg — Fikk De noe inntrykk av de sivile forhold i Nord-Korea?

— Jeg hadde nær sagt at det var ingen sivile forhold. Alt er i oppløsning. All undervisning er suspendert, alle undervisningssteder ligger i ruiner. Overalt hvor vi kom i byene fikk vi utpekt ruinene av de såkalte kulturbygninger, av skoler og forsamlingshus, biblioteker osv. Høyskoler hadde de også bygget i stor utstrekning etter 1945, og at de var inne i en lykkelig periode er jeg ikke i tvil om. Men alt er vekk nå. Det er ingen rammer for sosialt liv.....

le vi på ingen måte ha ansett det mulig for siviliserte mennesker å kunne utvise slik grusomhet.

I denne forbindelse kan også minnes om avisskriveriene ifjor etter at det kom opp at norske soldater etter engelsk mønster fikk direkte opplæring i «krigsforbrytelser». Det såkalte «benlås» f. eks. må vel nær mest komme inn under denne benevnelse. Opplysningen vakte dengang bestyrtelse og forferdelse og utløste 14 dagers skrivekløe her i landet.

Fra Korea, Kina, India og jern-tappelandene fortsetter redselskildringene sin rundgang i avisene. — 20,000 henrettet, en hel landsby utsløttet . . . Det har ingen interesse. Vi er jo i Norge, — og det er jo hverken tyskere eller nazister med i leken lenger.

Bonn er det f. eks. så mange ministre at det på strekningen Helmsstedt—Bonn kann oppstilles en minitser for hver fjerde kilometer. — Det rådet dessuten såvidt stor uklarhet med hensyn til de store herrers rekkefølge på rangstigen, at denne nå er blitt offentlig bekjentgjort. Øverst på listen rangerer Forbundsprezidenten, så kommer Forbundsdagpresid. fulgt av Forbundsrådspresidenten, og som fjerdemann Forbundskansleren. Deretter kommer de enkelte delstaters ministerpresidenter og tilslutt ministrene. Overfor utlandet rangerer Forbundskansleren Adenauer i egen skap av utenriksminister, etter Forbundsprezidenten. (Die Zeit, nr. 25 1951).

EN AV VERDENS

største flytekraner kantret og sank under buksering fra Flensburg. — Kranen som var bygget av den tyske marine, var kjøpt av den franske stat. Den tyske kaptein nektet å føre kranen, da han fryktet at kranens manøvreringsevne ville svikte underveis. En av dens tre motorer hadde nemlig i lengere tid vært i ustand, men franskmennene hadde det for travelt med å komme avsted til å la skaden utbedre. Den var forsøkt forsikret i forskjellige selskaper for flere millioner. Om dette var brakt lorden vites ikke. - (Politiken, 26. 6. 51).

FORBEREDELSENE

for en nydannelse av den sosialistiske internasjonale tok ny fart på et møte i Frankfurt. Møtet skulle forberede grunnen for den sosialistiske internasjonale som skal dannes i Frankfurt i tiden 30. juni — 3. juli. Sammenlagt ventes at 130 deltagere fra over 30 nasjoner kommer til møtet når den nye sosialistinternasjonale skal dannes. Blant dem som ikke kommer til å delta er Sovjetunionen, øststatene og Spania. Delegater har allerede meldt seg fra England, Japan og Skandinavia. (G.H. & S.T., 27. 6. 51).

Bekjentskap.

NS-mann, frontkjemper, 35 år, ufor skylt skilt, f. t. håndverker, ønsker forbindelse med ærlig NS-dame i passende alder. Gjerne med litt formue og interesse for forretning. Formål ekteskap og samarbeide. Foto. Bill. mr. «Treffes i sommer nr. 224».

Husholderske.

En som er vant med landsens stell får godt lønnet post på middels stor gård i Nord-Østerdal. Helst en som er litt til års. Om et barn må være med spiller det ingen rolle. Tiltredelse snarest mulig da vi trenger hjelp straks.

Opl. om alder og muligens attester sendes dette blads eksp. under merke: «Husholderske på gård nr. 225».

Nordmørspostens Trykkeri

Nytt kvartal er begynt

Husk bladpengene

Kr. 16, — pr. år.

Kr. 4, — pr. kvartal.